Vinařský věstník

7
2022

Obsah:

Z domova 2
Ze zahraničí 7

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Ministr zemědělství představil priority českého předsednictví ve výborech Evropského parlamentu

12. 7. 2022 – Tisková zpráva – V rámci českého předsednictví se ve dnech 11. a 12. července ministr zemědělství Zdeněk Nekula zúčastnil slyšení v Evropském parlamentu. Ve výborech pro zemědělství a rozvoj venkova, pro rybolov a pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin hovořil o prioritách a úkolech, které do konce tohoto roku budeme v rámci zemědělství řešit.

„České předsednictví začíná v nelehké situaci, kdy čelíme energetické krizi, válce na Ukrajině, která významně narušila globální potravinový systém, a v neposlední řadě i rostoucím cenám vstupů do zemědělské výroby. V nejbližším sousedství Evropské unie hrozí kritický nedostatek potravin. Proto jednou z hlavních priorit českého předsednictví a zároveň i tématem neformálního zasedání ministrů zemědělství v září v Praze bude potravinové zabezpečení týkající se jak Evropy, tak i regionu severní Afriky a Blízkého východu," řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Akutní potřeba potravinového zabezpečení, které bylo jedním z hlavních témat na slyšení Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova, vyzdvihla i další z témat českého předsednictví, a to posílení udržitelné role sladkovodní a mořské akvakultury a navýšení její konkurenceschopnosti ve vztahu ke třetím zemím.

Významnou prioritou českého předsednictví bude úsilí o pokrok v udržitelnosti zemědělství, zejména v oblasti potravinových systémů, dodávek zemědělských produktů a potravin, lesního hospodářství, rybářství, chovu hospodářských zvířat a biologické rozmanitosti.

Strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli" nadále zůstává plánem, jak udělat potravinové systémy udržitelnějšími a odolnějšími. Evropská komise přijme některé konkrétní iniciativy obsažené v akčním plánu strategie, zejména nařízení o udržitelném používání pesticidů. Prioritní záležitostí bude nadále také nařízení o prevenci odlesňování.

Klíčovým nástrojem pro dosažení cílů strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli" je budoucí Společná zemědělská politika (SZP). Národní strategické plány představují mnoho vhodných příležitostí k těmto cílům přispívat a předsednictví na Radě AGRIFISH 18. července povede strukturovanou diskuzi o budoucnosti SZP a aktuálním stavu schvalování strategických plánů. Aby členské státy mohly připravit své vnitrostátní právní předpisy, IT nástroje a administrativní postupy a zemědělcům zaručit jistotu ohledně budoucích podmínek jejich hospodaření, je nanejvýš důležité včasné schválení těchto plánů.

„K nejvyšším prioritám našeho předsednictví v oblasti zemědělství jednoznačně také patří návrh nového nařízení o udržitelném používání pesticidů, který Komise zveřejnila v druhé polovině června a který nahradí původní směrnici. České předsednictví zahájí projednávání návrhu a jeho cílem bude projít postupně jednotlivé okruhy a dosáhnout maximální shody na textu jednotlivých článků," uvedl ministr Zdeněk Nekula.

Na Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin ministr Nekula a europoslanci řešili například nařízení o odlesňování. České předsednictví chce na toto téma zahájit trialogy Rady EU s Evropským parlamentem a Evropskou komisí. V oblasti lesnictví se české předsednictví dále zaměří na monitorování pokroku v implementaci Nové strategie EU pro lesy do roku 2030 s ohledem na vyváženost sociálních, environmentálních a ekonomických aspektů udržitelného obhospodařování lesů.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ (KRÁCENO)

Reakce na vystoupení ministra Zdeňka Nekuly v pořadu ČT Události, komentáře dne 12. 7. 2022

V návaznosti na vystoupení pana ministra Nekuly v úterním (12. 7. 2022) pořadu Události, komentáře, kde zaznělo, že „všechny zemědělské nevládní organizace souhlasí se zákonem o významné tržní síle", je třeba tuto informaci uvést na pravou míru. Agrární komora ČR s vládním návrhem novely nikdy nesouhlasila a několikrát jsme panu ministrovi tento nesouhlas předali písemnou formou, mimo jiné jako součást tzv. Desatera, které bylo jedním ze závěru posledního Sněmu AK ČR v Brně.

V tomto dokumentu stálo mimo jiné, že je třeba „Přistoupit k regulaci nadnárodních obchodních řetězců a co nejrychleji zavést výraznější omezení nekalých praktik obchodních řetězců s cílem nastavit pro všechny obchodní partnery přijatelné obchodní přirážky, které budou spravedlivě rozdělené do celé výrobní vertikály potravin. Není možné, aby kvůli nepřiměřeným obchodním přirážkám byli zákazníci nuceni platit za potraviny nedostupné ceny a zároveň zemědělci a potravináři neměli jistotu udržení výroby potravin s alespoň minimální rentabilitou." Vzhledem k dalšímu ohrožení speciální rostlinné výroby jako je produkce ovoce a zeleniny a brambor a živočišné výroby rostoucími náklady a stagnací či dokonce poklesem výkupních cen u těchto komodit naopak považujeme ambicióznější novelizaci zákona za zcela zásadní pro další existenci těchto oborů. Minimální transpozice směrnice v podobě novely zákona o významné tržní síle, kterou schválila vláda, dle našeho názoru neobsahuje dostatečnou redukci nekalých praktik obchodních řetězců a neodráží specifickou situaci nerovného postavení prvovýrobců a zpracovatelů v do-

davatelsko-odběratelských vztazích na tuzemském trhu.

AGRÁRNÍ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY, 14. 7. 2022

Zemědělství čeká rekordní zisk, farmáři využili situace, říká ministr

Ministr zemědělství čelil během svého půlročního fungování už několika demonstracím. Hlavně kvůli tomu, že velcí zemědělci nesouhlasí se změnami ve vyplácení dotací od příštího roku. Farmáři by podle Zdeňka Nekuly neměli vyvolávat paniku, protože jejich odvětví letos očekává rekordní výdělky – pěstitelé využili situace na trhu a prodali své obilí s vysokým ziskem.

ZDROJ: HTTPS://WWW.IDNES.CZ, AUTOR: JAN DRAHORÁD, 4. ČERVENCE 2022

ČTK: Agrární komora: Čeští zemědělci nemůžou za růst výrobních cen

Zemědělský svaz ČR a Agrární komora ČR dnes odmítly, že by prvovýrobci byli jediní zodpovědní za zdražování komodit. Cenu určují hlavně ceny na světových burzách, řekli ČTK mluvčí svazu Vladimír Pícha a tajemnice komory Gabriela Dlouhá. Ceny zemědělských výrobců podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) v červnu meziročně vzrostly o 42,5 procenta, což může naznačovat další vývoj cen pro spotřebitele. Prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu Tomáš Prouza na twitteru uvedl, že nejvíce ceny aktuálně zvyšují zemědělci, nikoliv obchodní řetězce.

Podle Prouzy zemědělci pokračují v "masivním zdražování", zatímco ceny potravin rostou „jen“ o 18 procent. „Potravináři a obchod dělají všechno pro to, aby ceny na pultech rostly co nejpomaleji,“ napsal a dodal, že nejvíce zdražují právě zemědělci, kteří jsou na začátku výrobního řetězce.

Podle komory zdražují nejen prvovýrobci, ale všechny články dodavatelského řetězce. Dlouhá uvedla, že zemědělci přímo do řetězců dodávají jen tři až pět procent produkce, hlavně ovoce, zeleniny nebo brambor, a ceny například jablek meziročně klesly. „Neházejme zdražování na prvovýrobce,“ doplnila.

Uvedla také, že zemědělci zdražili pouze v některých komoditách, kde mají extrémně vysoké ceny energií. Meziročně také až o 100 procent vzrostly ceny krmiv a minerální hnojiva zdražila až trojnásobně. „Po dlouhou dobu brali zemědělci ztrátu na sebe, ale nadále nemohou podnikat se ztrátou,“ dodala.

Pícha poznamenal, že zemědělci dlouhé roky prodávali za stejné ceny, zatímco ceny zpracovatelů i obchodníků rostly. „Ceny zemědělských komodit se odvíjejí od světových cen a čeští ale i jiní zemědělci nejsou v postavení, že by si mohli určovat, za kolik zpeněžit svou produkci. Je spravedlivé, že pod vlivem trhu jsou obchodníci a zpracovatelé nuceni se podělit o své obchodní přirážky,“ uvedl.

Dlouhá, která je zároveň předsedkyní představenstva Českomoravské drůbežářské unie, upozornila na to, že ceny drůbeže na pultech obchodů rostou rychleji než výkupní ceny. "Výkupní ceny kuřat jsou o pět korun za kilogram vyšší a v obchodě o desítky korun," uvedla. Dodala, že Česko není ve většině komodit soběstačné a ceny vajec začínají klesat, protože obchodníci nakupují za podnákladovou cenu v Polsku.

V červnu nejvíce zdražovala rostlinná výroba, kde ceny meziročně stouply o více než 58 procent. Obiloviny zdražily proti loňskému červnu o 68,5 procenta, olejniny o téměř tři pětiny a brambory o 39,2 procenta. V živočišné výrobě byly ceny meziročně vyšší o 23,5 procenta. Ceny skotu stouply skoro o třetinu a mléko zdražilo o čtvrtinu.

ČTK, 21. 7. 2022

Reakce AK ČR na rozhovor s ministrem zemědělství v Deníku

Agrární komora České republiky považuje za nutné reagovat na nepřesné a zavádějící výroky, které zazněly v rozhovoru ministra zemědělství Zdeňka Nekuly pro páteční tištěné vydání Deníku 29. 7. 2022. Rozumíme, že některé výroky nemusely být správně interpretovány, případně mohla být použita novinářská zkratka, se kterou se u složitějších témat jako je zemědělství a cenotvorba dá počítat, nicméně vzhledem k tomu, že sám pan ministr své výroky zatím neuvedl na pravou míru, musíme se domnívat, že se jedná o výroky autentické.

- TVRZENÍ MZE: Zásadní přešlap vidíme především v tvrzení, že “… u nás zemědělci vyšroubovali ceny nahoru. Potřebovali si pokrýt náklady, takže zkoušeli, co trh snese. Totéž dělají potravináři a obchodníci. Teď jde o to, aby jednotlivé články této vertikály přestaly propisovat svá proinflační očekávání do cen“.

REAKCE AK ČR: Zemědělci v žádném případě neurčují koncovou cenu, ani neexistuje způsob, jak by se mohli dohodnout s dalšími články vertikály na koncové ceně pro zákazníka. To zcela odporuje tržnímu prostředí. Zpracovatelé, stejně jako obchodní řetězce, mají na jednotném trhu kdykoliv možnost dovézt si suroviny pro zpracování (v případě potravinářů), případně hotové výrobky (v případě obchodu) bez omezení odkudkoliv za nejlepší cenu. K tomuto také dlouhodobě dochází a jen velmi těžko si lze představit, že v takto konkurenčním prostředí by si čeští zemědělci mohli diktovat cenu. Jestli někdo v řetězci určuje a diktuje cenu jak směrem k zákazníkovi, tak směrem k dodavateli, jsou to obchodní řetězce, které tu v poměrně omezeném počtu aktérů (6–8 velkých hráčů) téměř jako oligopol ovládají 75 procent maloobchodu s potravinami.

- TVRZENÍ MZE: Podobné nepochopení situace vidíme i ve vyjádření na konci rozhovoru: „Pochopitelně jsou komodity, které se v jiných státech daří produkovat levněji, takže je dovážíme. Je tedy spíš na našich zemědělcích, aby se zamysleli nad tím, proč to v jiných zemích dělají lépe. … Mezi farmami v ČR jsou u nás velké rozdíly. Někteří chovatelé umějí vyprodukovat vepřové maso mnohem levněji než ostatní. A třeba v Dánsku k tomu přistupují sofistikovaně, takže jsou napřed. Musí se začínat u selat. Špičkové zemědělské podniky dokážou na jednu prasnici odchovat 36 selat. Je ale řada českých zemědělských podniků, kde se pohybují kolem 26 selat. … Určitě to je v používání nových metod a přístupů k chovu prasat a selat. Uvedu příklad. V březnu jsem si monitoroval situaci a navštívil jsem řadu podniků. Jeden dokázal vyprodukovat kilo vepřového masa v živé váze za 26 korun. A byly farmy, kde to uměli za 36 korun, ale i za 60. Ti, kteří mají obrovské náklady a neumějí je stlačit, pak naříkají. Ti šikovní hledají nové metody, aby se udrželi na špici."

REAKCE AK ČR: Nejenže jsou obrovské rozdíly v dotačních podporách mezi Českou republikou a třeba zmiňovaným Dánskem, také je v těchto zemích zcela jiný přístup maloobchodu k domácím dodavatelům, přičemž tamní zemědělci často vlastní i zpracovatelské kapaci- ▸

ty. Zde v minulosti naopak docházelo k útlumu zpracování, často pod vlivem extrémně rigidně uplatňovaných unijních standardů, a to ještě před naším vstupem do EU. Co se týče čísel uvedených v rozhovoru, čeští chovatelé se běžně pohybují kolem 34 odchovaných selat na prasnici, v průměru jsou nad 30 selaty a v Evropě jim patří 3. místo za Dánskem a Maďarskem. Špičkové výsledky vykazují také v přírůstcích ve výkrmu a za zmiňovaným Dánskem nezaostávají ani v konverzi krmiva (množství krmiva na přírůstek váhy). Mnohem nižší je ve srovnání se zeměmi, ze kterých se k nám maso dováží, spotřeba antibiotik. Co se týče cenových relací, při současných nákladech skutečně není možné produkovat v živém prasata za 26 korun za kilogram. V roce 2021 byla celoroční cena prasat nižší než v roce 1994 při mnohem vyšších nákladech. Ty v roce 2022 ještě dále rostly. Cena prasat pro chovatele dlouhodobě neroste, roste naopak cena vepřového na pultech, a to bez ohledu na to, odkud se k nám doveze.

- TVRZENÍ MZE: Opakovaně slyšíme od pana ministra, že zemědělství vykazuje „obrovské zisky“ Doslova v rozhovoru uvedl: „Chápu, že to je jejich vyjednávací taktika, ale podívejme se na poslední dva roky, kdy bylo zemědělství v zisku plus minus dvacet miliard. Letošní rok bude dokonce rekordní a objem zisku se může pohybovat až kolem třiceti miliard.“

REAKCE AK ČR: Zaprvé více než pět měsíců před koncem roku je velmi odvážné predikovat hospodářský výsledek rezortu, zvlášť v době extrémního růstu nákladů a fluktuace cen komodit, o které sám pan ministr v rozhovoru hovoří. Za druhé statistika „zisku“ rezortu neexistuje. Existuje pouze tzv. souhrnný zemědělský účet, který je tvořen odhadovanou produkcí vynásobenou odhadovanou cenou, od které se odečtou odhadované náklady. Takovéto statistice nelze říkat zisk. Pokud bychom připustili určitou míru zkreslení kvůli nedostatku přesných údajů (ministerstvo financí zvlášť zisk zemědělských podnikatelů neeviduje), stále hovoříme o zhruba 20 miliardách na 30 tisíc subjektů hospodařících v zemědělství. To je cca 700 tisíc na jeden subjekt. V případě bankovních domů či obchodních řetězců se bavíme o několik řádů vyšších ziscích. Navíc i část zisku je nutné investovat. Například nákup zemědělské půdy není uznatelnou daňovou položkou a půdu je nutné kupovat ze zisku. Zemědělci v Česku hospodaří i v případě menších subjektů na vlastní půdě jen z cca 50 procent. Cena jednoho hektaru se pohybuje kolem 250–400 tisíc korun v závislosti na lokalitě. Průměrný zemědělec (v ČR je průměr 120 hektarů) si tak může koupit přibližně dva hektary ročně, tedy 1/60 výměry, na které hospodaří.

- TVRZENÍ MZE: Dalším zavádějícím tvrzením je, že „začínají klesat ceny mléka, ovoce, zeleniny, masa i řepky, což by se mělo promítnout v nižších cenách olejů. Když se to nasčítá, bude to mít ve finále pozitivní efekt hlavně pro zákazníky“.

REAKCE AK ČR: Ceny mléka a masa nemohou z důvodu vysokých cen energií a krmných směsí klesat. S vysokými cenami energií se potýkají také zpracovatelé. Plyn je pro sušení mléka, a tedy „uskladnění“ produkce, kterou nelze v daném čase zpracovat a zásobit s ní trh, je zásadní. Stejně tak jsou na vývoji cen energií závislí prvovýrobci (chovatelé) i zpracovatelé v případě masa. Předpoklad, že se cena krmných směsí i energií rychle vrátí na úroveň loňského či předloňského roku, je v tuto chvíli přehnaně optimistický až naivní. Stejně tak nelze očekávat, že koncová cena pro zákazníka, kterou neurčují zemědělci, ale obchodníci, bude nižší.

- TVRZENÍ MZE: Dále v rozhovoru zaznělo mimo jiné, že tzv. „trasy solidarity“, tedy alternativní tranzitní trasy pro ukrajinskou zemědělskou produkci, měly „ukrajinské obilí dostávat do Evropy jinou cestou“.

REAKCE AK ČR: Primárním účelem „tras solidarity“ bylo umožnění zásobování států severní Afriky a Blízkého východu, tzn., že území EU mělo být v tomto případě jen územím tranzitním, nikoliv destinačním. Ukrajinská produkce nejen, že nesplňuje fytosanitární ani environmentální standardy jednotného trhu EU, ale nikdy ani původního záměru unijních institucí neměla končit v evropském potravinovém řetězci.

- TVRZENÍ MZE: Ve stejném odstavci se čtenář dočte, že „zhruba přede dvěma měsíci velice výrazně začala klesat cena obilí, takže logicky bude klesat i cena mouky“.

REAKCE AK ČR: V daném čase aktuální cena obilovin je spíše indikativní a orientační záležitostí pro obchodníky, nikoliv pro zemědělské prvovýrobce. Ti prodávají na základě nabídky od obchodníků, respektive podle aktuálních potřeb zajištění finančních toků a dosažení rentability. To znamená, že ideálně prodávají ve chvíli, kdy jsou jim pokryty náklady (meziročně jsou tyto náklady o desítky až stovky procent vyšší) a kdy se jim nevyplatí dále skladovat. Cenu mouky neurčují zemědělští prvovýrobci, ale mlýny, a jako u všech zpracovatelů zde platí, že jsou závislí na cenách energií. Ty jsou meziročně vyšší o stovky procent, přičemž cenu mouky určuje také nabídka a poptávka. V mouce Česká republika není soběstačná, a navíc v současné době v mnoha případech tuzemské mlýny redukují kvůli cenám energií výrobu.

- TVRZENÍ MZE: Dále, že „klesá i cena pohonných hmot, neboť ropa je levnější. Dá se předpokládat, že se uklidní také situace na trhu s plynem“.

REAKCE AK ČR: Přestože došlo k mírnému zlevnění pohonných hmot, stále se jejich cena pohybuje vysoko nad loňskou skutečností a oproti roku 2020 se bavíme o téměř 100procentním nárůstu. Co se týče cen plynu, na burzách stále dochází k jeho růstu a problémy teď budou mít všichni odběratelé, kterým nyní končí relativně výhodná historická fixace. Stále navíc není jisté, zda bude v zimě dostatek plynu, zvlášť pokud vyhláška 344/2012 Sb. – o stavu nouze v plynárenství preferuje v případě nedostatku dodávky pro domácnosti, a nikoliv průmysl a zemědělce.

ÚŘAD AK ČR, 29. 7. 2022

Méně chemie na našich polích. Spotřeba přípravků na ochranu rostlin loni klesla o 2,76 %. Potvrdil se tak dlouhodobý trend v českém zemědělství

20. 7. 2022 – Tisková zpráva – Zemědělci v roce 2021 spotřebovali o 2,76 % méně přípravků na ochranu rostlin než v předešlém roce. Snížení způsobil vliv počasí, celoevropský zákaz některých látek, ale také šetrnější způsoby obhospodařování zemědělské půdy. Údaje vyplývají z Výroční zprávy o plnění Národního akčního plánu k bezpečnému používání pesticidů. Materiál Ministerstva zemědělství (MZe) dnes projednala vláda.

„Naši zemědělci stále více upřednostňují udržitelné hospodaření na zemědělské půdě, to je jeden z důvodů, proč se v České republice dlouhodobě snižuje spotřeba přípravků na ochranu rostlin. Tento trend chceme podporovat i v příš-

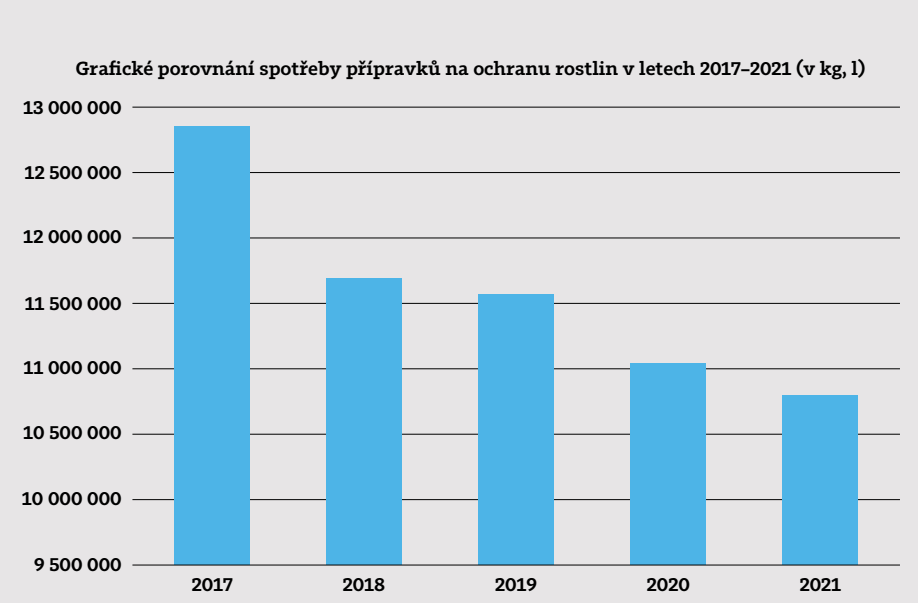

Zdroj: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

tích letech. Snižování spotřeby pesticidů je jednou z priorit našeho předsednictví v Evropské unii," řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL).

Loni v ČR významně poklesla spotřeba insekticidů (přípravky proti škodlivému hmyzu), a to především z důvodu zákazu dvou účinných látek (chlorpyrifos, thiakloprid), které jsou nejpoužívanějšími účinnými látkami proti hmyzím škůdcům řepky a virovým přenašečům v obilninách. Vlivem deštivého počasí byl v roce 2021 zaznamenán nárůst spotřeby moluskocidů (přípravky proti plžům). Naopak v porovnání s rokem 2020 výrazně klesla spotřeba rodenticidů (přípravky proti hlodavcům), a to o 88 %. Dostala se tak na úroveň let bez kalamitního výskytu hraboše polního.

K ochraně půdy přispěly i zacílené dotace, jako je platba pro zemědělce dodržující postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Jejím cílem je zachování trvalých travních porostů, diverzifikace plodin na orné půdě a vyčleňování plochy využívané v ekologickém zájmu.

MZe podporuje co nejšetrnější zacházení se zemědělskou půdou dlouhodobě. Poslanci schválili 13. července 2022 novelu zákona o rostlinolékařské péči navrženou MZe. Norma zavede povinnost označovat přípravky na ochranu rostlin dvourozměrnými čárovými kódy. Díky tomu bude možné sledovat jejich pohyb na trhu od výrobce až k zemědělci, tím se znesnadní dovoz a prodej falšovaných přípravků na ochranu rostlin. Zemědělci, kteří obhospodařují více než 200 hektarů, budou muset použití přípravků evidovat elektronicky. Zavedení této povinnosti také usnadní vodoprávním úřadům (tj. obcím s rozšířenou působností) získat aktuální data o použití přípravků na konkrétních polích. To jim poskytne informace o možném zdroji znečištění při řešení příčin kontaminace vod.

Státy EU, kterým nyní předsedá Česká republika, také v současné době jednají o pesticidech. Evropská komise představila 22. června 2022 návrh nařízení o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin. Cílem návrhu je nastavit nová pravidla pro bezpečné používání pesticidů a také snížit jejich spotřebu o 50 % v celé EU. Jednotlivé členské státy budou snižovat spotřebu pesticidů v rozsahu, který určí výpočet v nařízení. Zohledněn bude dosavadní pokrok každého členského státu. Hlavním úkolem českého předsednictví proto bude realistické nastavení právního rámce, aby nebylo ohroženo potravinové zabezpečení a konkurenceschopnost evropských zemědělců, a to i vzhledem k válce na Ukrajině.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Den ve vinohradu ÚKZÚZ 2022

Datum: 30.8.2022 9:00 – 15:30

Oddělení vinohradnictví Znojmo – Oblekovice pořádá ve vinici Načeratický kopec již tradiční odborně – vzdělávací akci, letos v rámci oslav k 200. výročí od narození zakladatele moderní genetiky J. G. Mendela s názvem „Jaké by Mendel víno pil, kdyby révu šlechtil?"

Součástí programu bude „vinohradnické (polní) kázání" našich šlechtitelů a diskuse s nimi, hodnocení odrůdových vín se zaměřením na nové odrůdy, hodnocení stavu odrůdových pokusů a vzorků hroznů stolních odrůd révy.

Dalším tématem bude ekologické vinohradnictví v širších souvislostech.

Program akce připravujeme.

Registrujte se prosím nejlépe do 25. 8. 2022 prostřednictvím formuláře: https://bit.ly/3aMf0Qq

Akce je bez registračních poplatků, občerstvení je zajištěno.

ZDROJ: ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

Inflace vysává Čechům peněženky. Potraviny za jeden rok zdražily téměř o pětinu

Ceny v červnu opět povyskočily směrem vzhůru a dostaly se na nový rekord. Ekonomové přitom předpokládají, že zdražování nekončí. Nemuselo by ale postupovat tak závratnou rychlostí. Je to jízda. Ceny v červnu oproti loňsku vzrostly o 17,2 procenta. To je nejvíce za třicet let. Výrazně dražší jsou potraviny na pultech nebo třeba obědy v restauraci. Rodinnými rozpočty ale zřejmě nejvíce zahýbe zdražení energií.

ZDROJ: HTTPS://WWW.DENIK.CZ, AUTOR: VILÉM JANOUŠ, 14. ČERVENCE 2022

Sněmovna schválila prodloužení platnosti certifikátu biopotravin

Platnost certifikátu biopotravin nebo bioproduktů se zřejmě prodlouží. Zároveň se zvýší horní hranice peněžité pokuty za klamání spotřebitele v souvislosti s prodejem výrobků označených tak, že pocházejí z ekologického zemědělství. Počítá s tím novela zákona o ekologickém zemědělství, kterou dnes schválila Sněmovna. Musí ji ještě schválit Senát a podepsat prezident. Na návrh zemědělského výboru vložili poslanci do zákona novou povinnost poskytovatelů přístupu k internetu, kteří budou muset blokovat přístup k webovým stránkám nabízejícím nebezpečné potraviny.

HTTP://WWW.AGRIS.CZ, AUTOR: CESKAPOZICE.CZ, 14. ČERVENCE 2022

Ve hře je rapidní růst daně z piva. České pivovary se obávají změny, jež se chystá v celé EU

Tradiční český způsob zdanění piva ohrožuje evropská snaha o sjednocení výpočtu spotřební daně z alkoholických nápojů. Pivovary se obávají, že by změna ohrozila podobu ležáku a především menším pivovarům přinesla výrazné náklady. V Evropské unii se začínají rozjíždět jednání o tom, jak sjednotit spotřební daň u alkoholu. Členské státy se totiž liší, nejen pokud jde o její výši, ale hlavně ve způsobu výpočtu. A tak jiná pravidla platí pro pivo, víno nebo pálenky. Nově by ale v celé EU mělo při zdanění rozhodovat, kolik procent alkoholu nápoj obsahuje.

Změny se však obávají například domácí pivovarníci. Podle nich by znamenala likvidaci českého ležáku a pro minipivovary by měla zničující účinek.

ZDROJ: HTTPS://ARCHIV.HN.CZ, AUTOR: JAN PROKEŠ

O půlnoci sami v obchodě. Coop otevřel prodejnu bez prodavačů, nejvíce letí alkohol

Obchodní řetězec Coop otevřel v Česku druhou samoobslužnou prodejnu, tentokrát v Českém Krumlově. Stejně jako pilotní prodejna ve Strakonicích bude fungovat v takzvaném hybridním režimu – tedy během běžné otevírací doby s personálem, mimo ni se pak zákazníci obslouží sami. Podle řetězce lidé samoobslužný formát navštěvují nejčastěji do půlnoci a více zde nakupují alkohol nebo sladkosti.

ZDROJ: HTTPS://ZPRAVY.AKTUALNE.CZ, AUTOR: PAVLA ADAMCOVÁ, 30. ČERVNA 2022

Klobásy chtějí sebrat vegetariánům i čeští potravináři. Žádají o to vládu

Potravinářská komora ČR apeluje na vládu, aby přijala i v Česku nařízení francouzské vlády, která vyhláškou o ochraně názvů některých potravin zakázala používání označení potravin jako „vegetariánský steak“ nebo „vegetariánská klobása“. Přijetí takového nařízení v ČR by podle potravinářů přispělo k ochraně zájmů a zdraví spotřebitelů. V pátek to uvedla mluvčí komory Helena Kavanová.

ZDROJ: HTTPS://WWW.IDNES.CZ, AUTOR: IDNES.CZ, ČTK, 1. ČERVENCE 2022'

Ze zahraničí

COPA – COGECA: Spotřební daň z alkoholu a alkoholických nápojů – hodnocení sazeb spotřební daně a struktury daní

Vítáme možnost přispět k probíhajícímu hodnocení a rádi bychom tímto nabídli několik souvislostí o vazbách mezi zdravím, zdaněním a výsledky. Především je nezbytné rozlišovat mezi užíváním a zneužíváním a uznat, že škodlivá spotřeba alkoholu v EU v posledním desetiletí neustále klesá. Zvyšování daní a cen není vhodné k tomu, aby omezilo škodlivé užívání alkoholu, a často se dosahuje opačného výsledku.

Zvyšování daní by bylo v rozporu se současným úsilím národních orgánů omezit podvody a padělání. Podpořilo by také nelegální trhy a vedlo by ke spotřebě neevidovaného alkoholu (levnějšího, ale méně kvalitního) a následně ke ztrátě daňových příjmů. Takové praktiky znamenají využívání nelegálních prodejních kanálů a příklon spotřebitelů k levnějším a nekvalitním výrobkům, což se projeví ve snížené zaměstnanosti a v nižších souvisejících příjmech států. Snahy o zvýšení cenové dostupnosti alkoholu by postihovaly pouze umírněné spotřebitele (naprostou většinu), aniž by se řešilo nadměrné pití, které je spojeno s nemocemi. Harmonizační cíle (snížení daňových rozdílů mezi různými druhy výrobků) neberou v úvahu kupní sílu v jednotlivých zemích, jejich spotřební vzorce a kulturní zázemí, jakož i nízkou zastupitelnost jednotlivých alkoholických nápojů. Kontext a kultura mají zásadní význam pro utváření vzorců pití a preferencí. Například středomořské země mají nejnižší prevalenci epizodického pití a/nebo zneužívání alkoholu, přestože na víno uplatňují nulovou nebo nízkou spotřební daň.

Jakékoli zvýšení sazeb spotřební daně by vedlo k tomu, že by se daň přenesla prostřednictvím nižších cen placených za suroviny na zemědělce, kteří by za své produkty dostávali nižší odměnu. U zemědělských výrobců, jejichž obchodní marže jsou v důsledku silné konkurence nízké, by nižší ceny přímo ovlivnily jejich ziskovost, ohrozily udržitelnost zemědělských podniků a odradily od podnikatelské činnosti.

Zdanění vína by se mělo vypočítávat na základě objemu, a nikoli na základě objemových procent alkoholu, aby nedošlo k narušení hospodářské soutěže v obou kategoriích (víno/lihoviny) a k diskriminaci výrobních oblastí (konečný obsah alkoholu ve víně závisí na klimatických podmínkách a odrůdách hroznů). Pokračovat v uplatňování nulové sazby spotřební daně na vína má smysl z následujících důvodů:

1. výroba vína je velmi náročná zemědělská činnost;
2. výrobní náklady výrazně převyšují náklady na ostatní alkoholické nápoje;
3. vzhledem k tomu, že téměř 70 % vín v EU se vyrábí v režimu zeměpisného označení, jsou náklady na dodržování výrobních specifikací pro výrobu vína velmi nákladné.

V neposlední řadě hraje vinařství klíčovou roli v hospodářské, sociální a environmentální udržitelnosti venkovských oblastí, neboť vytváří pracovní místa v místech, kde jsou jinak místní pracovní příležitosti omezené, a zabraňuje odlivu obyvatelstva z venkova.

Zdanění lihovin je již nyní vysoké a nemělo by se dále zvyšovat. Tím by došlo k diskriminaci lihovin, které jsou nejvíce zdaněnou kategorií nápojů. Je zavádějící předpokládat, že konzumace lihovin a likérů je ve srovnání s ostatními alkoholickými nápoji více spojena se škodlivým užíváním alkoholu, neboť neexistují žádné vědecké důkazy prokazující souvislost mezi obsahem alkoholu v nápoji a zdravím. Ke škodlivému užívání alkoholu dochází v jakékoli kategorii alkoholických nápojů, bez ohledu na jejich obsah alkoholu. Malé zemědělské lihovary hrají zásadní roli v socioekonomické udržitelnosti regionů, kde se vyrábějí.

Závěrem bychom chtěli říci, že podporujeme zachování stávajících pravidel pro spotřební daň. Ukázalo se, že stávající rámec plní své cíle. Díky flexibilitě, kterou členským státům poskytují, se jim podařilo překlenout rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi a různými vnitrostátními daňovými politikami. A konečně, správným přístupem k řešení škodlivé spotřeby je vzdělávání a osvěta.

COPA-COGECA, 4. 7. 2022, PŘEKLAD J. SEDLO

Vize pro budoucnost vinařství

Za účelem výměny názorů na revizi zeměpisných označení uspořádala Evropská federace vín s původem (EFOW) a Německý svaz vinařů (DWV) ve Štrasburku seminář spolu s poslanci Evropského parlamentu Paolem De Castrem (S&D), Alvarem Amarem (EPP), Irène Tolleretovou (RE), Adrianem Vazquezem Lazarem (RE) a Claudem Gruffatem (Zelení). Při této příležitosti odborníci ze společnosti Arcadia International představili studii o udržitelnosti chráněných označení původu (CHOP) a chráněných zeměpisných označení (CHZO) v odvětví vína, kterou zadala organizace EFOW ve spolupráci s DWV. Více než 22 zástupců zúčastněných chráněných označení původu – Alsasko, Asti, Bádensko, Bordeaux, Burgundsko, Champagne, Conegliano Valdobbiadene, Cognac, Douro, Franciacorta, Mittelrhein, Mosel, Prosecco, Falc, Porto, Rheinhessen, RíasBaixas, Rioja, Vinos de Madrid, Vino Nobile di Montepulciano, Sachsen a Württemberg – přijeli do Štrasburku, aby poslancům Evropského parlamentu představili úspěchy a výzvy systému správy chráněných označení původu.

Odborníci společnosti Arcadia International představili studii o stavu iniciativ udržitelnosti v odvětví vína ve Francii, Německu, Itálii, Portugalsku a Španělsku. Studie zdůrazňuje, že vinařské oblasti stojí v čele probíhající ekologické ▸

transformace, protože jejich produkce je doslova zakořeněna v určitých oblastech. Kromě toho se zdůrazňuje, že chráněná označení původu a jejich správní jednotky by měly být orgány považovány za strategické partnery vzhledem k jejich hospodářskému významu a jejich přístupu napříč organizacemi výrobců.V centru debat mezi zástupci odvětví a poslanci Evropského parlamentu byla zejména správa systému zeměpisných označení, který je v současné době předmětem reformy, a specifika odvětví vína.

Předseda EFOW Bernard Farges (Francie) řekl: „Naše místní produkty s chráněným označením původu se staly celosvětovými symboly evropské kvality. Cílem této reformy musí být posílení, nikoliv oslabení systému označení původu. Přitom se na označení původu nesmí pohlížet jako na pouhá práva duševního vlastnictví a politika kvality EU nesmí být chápána jako pouhá ochrana názvu.“ Tento systém je podle něj nedílnou součástí evropské zemědělské politiky. Zeměpisná označení přinášejí přidanou hodnotu, zajišťují lepší odměnu pro výrobce a významně přispívají k rozvoji venkova na evropských územích. Evropská komise, zejména Generální ředitelství pro zemědělství, musí zůstat v centru řízení našich specifikací produktů. Prezident DWV Klaus Schneider dále zdůraznil: „EU je předním světovým producentem vína. Na rozdíl od jiných odvětví tvoří většinu evropského vinařství produkty se zeměpisným označením původu. Bez těchto označení původu by neexistovalo evropské vinařství. Pravidla a specifika odvětví vína jsou stanovena ve společné organizaci trhu. Z tohoto důvodu jsme proti tomu, aby byla ze společné organizace trhu vyňata pravidla pro zeměpisná označení vína, protože by to systém zkomplikovalo. Navíc by pak již neexistovala jednotná reforma vinařství a jeho geoochranná politika, která se dosud velmi osvědčila.

DDW/7. 7. 2022/JS

Evropská komise připravuje předložení návrhu revize směrnice o udržitelném používání pesticidů, dvanáct členských států ale vyzývá k zohlednění rozdílů ve v současnosti používaných objemech pesticidů v jednotlivých zemích EU

Podle posledních dostupných informací by Komise mohla cílit na nastavení redukčního cíle stanovovaného členskými státy na úrovni 50 %. Komise by stále měla umožňovat výjimky pro země, které například v uplynulém desetiletí snížily použití pesticidů a rizik s jejich používáním spojených ve srovnání s dřívějšími referenčními obdobími. Tyto země by si mohly cíle nastavit nižší, cíle by ale neměly být pod 40 % (minimální míra redukce by tedy vždy měla dosahovat 40 %). V uniklých pracovních verzích Komise nepočítala s tím, že by zohlednila objemy používaných pesticidů v jednotlivých členských státech EU. To se ale nelíbí řadě členských států. Celkem dvanáct států EU (AT, BG, EE, HU, LV, LT, PL, RO, SK, SI, MT, CY) proto připravilo společný dokument, který bude prezentován na Radě ministrů zemědělství, který by měl přesvědčit zbylé státy EU i Evropskou komisi k tomu, aby při přípravě nových právních předpisů o pesticidech byly zohledněny další faktory včetně rozdílů v současném používání pesticidů v jednotlivých zemích EU. Podobně se v uplynulých týdnech vyjádřil i ministr zemědělství ČR Zdeněk Nekula, který uvedl, že by bylo vhodnější soustředit se nyní na země, které v plnění cílů v oblasti pesticidů zaostávají, tedy kde je používání pesticidů velmi vysoké nebo nadprůměrné.

AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 21. 6. 2022

Evropská komise představila nový návrh pro udržitelné používání pesticidů: legislativu navrhuje zpřísnit ze směrnice na nařízení, zavádí minimální redukční cíle v míře 35 až 65 % na úrovni členských států v závislosti na prodejích pesticidů v daném státě

Evropská komise přijala dne 22/06/2022 legislativní návrhy týkající se směrnice o udržitelném používání pesticidů. Návrh spadá pod Evropskou zelenou dohodu a strategii Farm to Fork. Podle vyjádření Evropské komise návrh pomůže vybudovat udržitelné potravinové systémy a současně zajistí trvalé potravinové zabezpečení a ochranu zdraví obyvatel EU. Evropská komise zdůraznila, že „neexistuje žádná přímá souvislost s bezprostředními dopady ruské agrese vůči Ukrajině a implementací nových nařízení (jak v oblasti pesticidů, tak v oblasti cílů obnovy přírody). Tyto návrhy posílí odolnost a potravinové zabezpečení Evropy ve střednědobém horizontu, neboť se ozdraví a zvýší populace opylovačů, sníží se eroze půdy, zvýší se zadržování vody a naše příroda se vyčistí a postupně se zbaví toxických látek. Sníží se tím také závislost zemědělců na nákladných vstupech, jako jsou chemické pesticidy, což podpoří cenově dostupné potraviny pro všechny Evropany.“ Podle sdělení Evropské komise jsou současná pravidla v oblasti redukce pesticidů příliš mírná, dosaženo nebylo ani dostatečného pokroku v oblasti implementace integrované ochrany rostlin před škůdci. Evropská komise se rozhodla změnit stávající směrnici o udržitelném používání pesticidů na nařízení (nařízení má obecnou působnost, je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech, zatímco směrnice je závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům; nařízení je tedy přísnější formou legislativy, která ponechává členským státům menší flexibilitu při jejím uplatňování). Podle Evropské komise bude touto změnou vyřešen problém spočívající v nedostatečném a nerovnoměrném provádění stávajících pravidel. Komise navrhuje právně závazné cíle na úrovni Evropské unie i právně závazné cíle na úrovni jednotlivých členských států. Na úrovni EU by pesticidy měly být do roku 2030 redukovány o 50 % (chemické pesticidy a rizika s jejich používáním spojená). Členské státy budou muset stanovit své vlastní povinné cíle redukce v rámci jasně definovaných parametrů, jakož i své vlastní strategie, aby zajistily, že cíle pro celou EU bude dosaženo kolektivně. Při stanovování těchto vnitrostátních cílů by členské státy měly mít flexibilitu, aby mohly zohlednit svou vnitrostátní situaci, včetně historického pokroku a intenzity používání pesticidů. To musí být provedeno v mezích zákonem definovaného matematického vzorce. I když se umožní, aby se stanovování cílů řídilo vnitrostátní situací, v žádném případě nesmí být vnitrostátní cíl nižší než 35 %, aby bylo jisté, že používání pesticidů omezí všechny členské státy. Po přezkoumání cílů členských států jim může Komise doporučit, aby byly v určitých případech ambicióznější. Komise může rovněž přijmout další opatření v případě, že vnitrostátní cíle budou považovány za nedostatečné k dosažení 50% omezení na úrovni EU do roku 2030. Komise ▸

každoročně zveřejní, jak se vyvíjí situace směrem ke splnění cílů EU v oblasti omezování pesticidů do roku 2030. Pokroku při dosahování cílů lze dosáhnout využitím řady opatření, která pomohou omezit používání chemických pesticidů, například odstraněním nebezpečnějších pesticidů z trhu; rozvojem a širším využíváním alternativních technik ochrany proti škodlivým organismům v souladu s integrovanou ochranou rostlin, zejména biologických pesticidů, jako jsou mikroorganismy; podporou ze SZP na investice, poradenství, jakož i prostřednictvím plateb na plochu; rozšířením ekologického zemědělství; či podporou precizního zemědělství. Základem pro výpočet 50% omezení bude průměrný prodej v období 2015–2017, tedy během tří posledních let, za která byly v době oznámení strategie Farm to Fork k dispozici údaje. Všechny účinné látky uváděné na trh ve formě přípravků na ochranu rostlin jsou zařazeny do jedné ze čtyř skupin a každé skupině bude přidělen koeficient – nebezpečnějším skupinám se přiřadí vyšší koeficienty. Tyto koeficienty mají podpořit používání přípravků na ochranu rostlin obsahujících účinné látky představující nízké riziko (z nichž mnohé jsou nechemickými látkami) a odrazovat od používání přípravků na ochranu rostlin obsahujících nebezpečnější látky (zejména neschválené látky používané prostřednictvím časově omezených povolení k nouzovému použití schválených na vnitrostátní úrovni). Použití nebezpečnějších pesticidů se rovněž bude měřit pomocí údajů o prodeji přípravků na ochranu rostlin, které členské státy oznámí Komisi. V tomto případě však nejsou nutné žádné koeficienty, neboť všechny jsou ve stejné skupině.

Evropská komise poskytla příklad pro výpočet nutné redukce na úrovni členského státu, připomíná, že redukční cíle musí být nastaveny a splněny dva – jeden pro redukci chemických pesticidů a rizik s jejich použitím spojených, druhý pro redukci nebezpečnějších pesticidů z nich. Při výpočtu nutné redukce bude hrát roli objem prodávaných pesticidů s nízkým rizikem, s běžným rizikem a pesticidů nebezpečnějších. Každá z těchto kategorií (v příkladu Komise uvádí pouze tři kategorie pesticidů) se bude do výpočtu započítávat s jiným koeficientem, 1 pro nejméně nebezpečné (každé kilo se násobí pouze jednou), 8 pro běžné pesticidy (každé kilo se započítá osmkrát) a 16 pro nebezpečnější pesticidy (každé kilo se násobí šestnáctkrát): v letech 2015, 2016 a 2017 činil průměrný roční prodej pesticidů v členském státě 14 000 kg, což zahrnovalo: 4 000 kg pesticidů představujících nízké riziko, 8 000 kg běžných pesticidů a 2 000 kg nebezpečnějších pesticidů; použitím koeficientů 1 (pro nejméně nebezpečné pesticidy), 8 (pro běžné pesticidy) a 16 (pro nebezpečnější pesticidy) na příslušné kategorie získáme: 4 000 kg x 1 + 8 000 kg x 8 + 2 000 kg x 16 = 100 000/100 = 1 000. V roce 2030 bude celkový prodej pesticidů v tomto členském státě činit 10 500 kg, což zahrnuje 6 000 kg pesticidů představujících nízké riziko, 3 500 kg běžných pesticidů a 1 000 kg nebezpečnějších pesticidů; použitím koeficientů 1, 8 a 16 na příslušné kategorie získáme 6 000 kg x 1 + 3 500 kg x 8 + 1 000 kg x 16 = 50 000/100 = 500. Závěrem: daný členský stát redukoval prodej chemických pesticidů o 50 % i rizik s jejich používáním spojených, současně redukoval objem prodávaných nebezpečnějších pesticidů (z 2000 kg na 1000 kg), splnil tedy cíle pro redukci chemických i nebezpečnějších pesticidů

Redukční cíle stanovované na národní úrovni se vážou k vážené intenzitě používaných přípravků, členské státy budou moci nastavit národní redukční cíle v rozmezí 35–65 %, a to následovně:

- 35 % v případě, že vážená intenzita používání a rizika chemických přípravků na ochranu rostlin v členském státě v průměru let 2015, 2016 a 2017 je nižší než 70 % průměru Unie;
- 50 %, pokud se vážená intenzita používání a rizika chemických přípravků na ochranu rostlin v členském státě v průměru let 2015, 2016 a 2017 pohybuje mezi 70 % a 140 % průměru Unie;
- 65 %, pokud vážená intenzita používání a rizika chemických přípravků na ochranu rostlin v členském státě v průměru let 2015, 2016 a 2017 přesahuje 140 % průměru Unie.

Stejný postup se uplatní i u stanovování redukčních cílů pro nebezpečnější pesticidy.

Nová opatření by měla zajistit, aby všichni zemědělci a další profesionální uživatelé pesticidů uplatňovali integrovanou ochranu rostlin, v níž jsou nejprve zváženy alternativní ekologické metody prevence a ochrany před škůdci a teprve poté je možné jako krajní řešení použít chemické pesticidy. Komise tedy uznává, že existují případy, ve kterých se použití chemických pesticidů není možné vyhnout, zdůrazňuje ale, že použití pesticidů by mělo být až poslední možností. Návrh rovněž zahrnuje povinnost, aby zemědělci a další profesionální uživatelé vedli evidenci pesticidů. Kromě toho musí členské státy stanovit pravidla pro jednotlivé plodiny a určit alternativy, které mají být používány namísto chemických pesticidů. Komise rovněž navrhuje zavést zákaz používání všech pesticidů v citlivých oblastech, tedy v místech, jako je městská zeleň, včetně veřejných parků a zahrad, hřišť, škol, rekreačních nebo sportovních ploch, veřejných stezek a chráněných oblastí v souladu se sítí Natura 2000 a v jakékoli ekologicky citlivé oblasti, která má být zachována pro ohrožené opylovače. Členské státy budou muset podle návrhu Evropské komisi předkládat podrobné výroční zprávy o pokroku v této oblasti a o provádění nových pravidel. Změny by měly být postupné, zemědělci by měli mít k dispozici pětileté přechodné období.

Evropská komise na svých stránkách uvádí, že do balíčku klíčových politik, které podpoří zemědělce a další uživatele při přechodu na udržitelnější systémy produkce potravin, bude patřit:

- Nová pravidla SZP, která by měla zajistit, aby byly zemědělcům během přechodného období v délce pěti let kompenzovány veškeré náklady na provádění nových pravidel (prostřednictvím plateb na plochu, ekoschémat i investic v PRV), žádné nové prostředky ze SZP ale Komise na tuto iniciativu nealokuje
- Důraznější opatření ke zvýšení sortimentu biologických a nízkorizikových alternativ na trhu
- Výzkum a vývoj nových technologií a technik, včetně precizního zemědělství, v rámci programů Horizon EU
- Akční plán pro ekologické zemědělství

Evropská komise by rovněž měla poměrně brzy po zveřejnění návrhu nařízení o udržitelném používání pesticidů předložit i nová opatření, která při rozhodování o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách zohlední závazek EU k celosvětovým environmentálním aspektům. Dovážené potraviny obsahující měřitelná rezidua zakázaných látek by neměly být v průběhu času uváděny na trhy EU. Komise rovněž zahájí konzultace s členskými státy a třetími zeměmi ohledně opatření, kterým se sníží na nulu rezidua ▸

thiamethoxamu a klothianidinu (látky jsou v EU zakázány kvůli negativnímu dopadu na opylovače). Návrh bude nyní projednán Evropským parlamentem a Radou, po přijetí stanovisek v těchto institucích proběhnou jednání v trialogu, která vykrystalizují v konečné znění legislativy. Cíle v oblasti pesticidů musí být splněny do roku 2030.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 1. 7. 2022

Glyfosát už není považován za potenciálně karcinogenní

Před několika týdny vydala Evropská agentura pro chemické látky (ECHA) své hodnocení glyfosátu, pesticidní účinné látky. Trvá na své klasifikaci, že glyfosát není potenciálně karcinogenní. Tímto rozhodnutím ECHA zachovává svou předchozí klasifikaci rizik glyfosátu. Látka tvořící základní složku řady herbicidů může způsobit poškození očí a je toxický pro vodní organismy, ale není potenciálně karcinogenní pro člověka, mutagenní ani reprotoxický, uvádí agentura. Agentura ECHA pro své rozhodnutí vyhodnotila rozsáhlé vědecké údaje a připomínky, které mohly všechny zúčastněné strany – včetně občanů – předložit v loňském roce. Tímto posouzením agentura ECHA činí první krok k prodloužení povolení glyfosátu v EU. Nové hodnocení agentury je v souladu nejenom s jejím předchozím hodnocením z roku 2017, ale i s návrhem členských států EU Švédska, Francie, Maďarska a Nizozemska, které v současné době glyfosát pro EU posuzují. Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) vydá svůj verdikt až v červenci 2023. Na základě hodnocení EFSA a čtyř testujících členských států pak Komise EU rozhodne o případném prodloužení povolení glyfosátu.

Herbicidní účinná látka glyfosát je ve společnosti velmi kontroverzní. Klasifikace provedená agenturou ECHA vyvolala mezinárodní kritiku – především ze strany organizací na ochranu životního prostředí. Organizace Global 2000 a Greenpeace ve své kritice připomínají například hodnocení agentury WHO pro výzkum rakoviny IARC, která v roce 2015 klasifikovala přípravky na hubení plevele s touto účinnou látkou jako „pravděpodobně karcinogenní“ pro člověka. Nové posouzení agentury ECHA nemění současný stav: povolení glyfosátu končí 16. prosince 2022, ale protože se posouzení rizik EFSA očekává až v červenci 2023, existuje mezera v povolení. Na různých místech se na toto období očekává dočasné povolení Komise EU.

DER WINZER/24. 6. 2022/JS

AREV rozvíjí a posiluje strukturu Evropské rady vinařských odborníků (CEPV), která zastupuje zájmy vinařského odvětví

Letos hostila valné shromáždění Sdružení evropských vinařských regionů (AREV) Spolková země Bádensko-Württembersko v Heilbronnu a na pořádání s AREV spolupracoval Německý svaz vinařů (DWV). Nedílnou součástí AREV je CEPV a během jednání valného shromáždění byli do jejich orgánů jmenováni dva viceprezidenti – pokladník a viceprezident AREV Claud Papin a viceprezident CEPV Thierry Coste, oba vinaři z francouzských regionů, kteří mají v oboru bohaté zkušenosti, přičemž druhý jmenovaný byl dlouholetým předsedou vinařské skupiny COPA-COGECA.

Po dva dny si členské regiony AREV a DWV vyměňovaly názory na problémy, kterým dnes vinařství čelí. 29. valné shromáždění AREV se konalo jako prezenční akce poté, co byly zrušeny uzavírky a omezení v souvislosti s COVID-19. Minulé úterý a středu se více než 150 účastníků z regionů celé Evropy zúčastnilo valného shromáždění AREV, zasedání CEPV, odborného orgánu organizace, a také diskusí, které se konaly v rámci tohoto zasedání.

Na valném shromáždění AREV byl do čela organizace do roku 2024 znovu zvolen její prezident Emiliano Garcia-Page Sánchez, prezident španělského regionu Castilla-La Mancha, a všichni členové rovněž schválili volbu francouzského vinaře Clauda Papina do funkce druhého viceprezidenta AREV – pokladníka, čímž byly doplněny všechny orgány struktury AREV.

Prezident AREV ve svém politickém projevu přivítal regiony Pays de la Loire, Centre-Val de Loire a Auvergne-Rhône-Alpes a vyjádřil naději, že do konce roku se připojí nejméně dva další regiony. Během svého vystoupení se prezident AREV zaměřil na čtyři priority: Obchod, SZP, změna klimatu a spotřebitelé. Zdůraznil roli AREV při zastupování každého regionu a jeho specifik a pokračoval v plánu, který byl stanoven od jeho prvního zvolení do funkce prozatímního prezidenta v roce 2017 a jehož hlavními hodnotami ve vztahu k členským regionům jsou loajalita, transparentnost a otevřená komunikace.

Kromě toho se na zasedání, které pořádala CEPV a kterému předsedal její prezident a první viceprezident AREV Aly Leonardy, diskutovalo o nové fytosanitární směrnici, strategii „od zemědělce ke spotřebiteli", Zelené dohodě pro Evropu, plánu boje proti rakovině, inovacích, označování a reformě správy zeměpisných označení, jakož i o používání fosfonátu draselného v ekologickém zemědělství. Během setkání jmenovali odborní zástupci svým viceprezidentem Thierryho Costeho, vinaře a bývalého předsedu pracovní skupiny Víno při COPA-COGECA, a posílili tak práci současného prezidenta, lucemburského vinaře Alyho Leonardyho.

Druhý den se konalo technické setkání AREV a DWV, během kterého byla udělena cena za inovaci DWV.Za předsednictví prezidenta AREV Emiliana Garcíi-Page Sáncheze a prezidenta DWV Klause Schneidera byly oceněny společnosti Naio Technologies, ERO GmbH, Hofstätter a WM Agri Technics GmbH v kategorii Pěstební a sklizňové technologie a Lallemand v kategorii Zpracování a řízení procesů.

Prezident DWV Klaus Schneider ve svém projevu vyjádřil znepokojení nad nedostatečnou podporou ze strany spolkového ministerstva a zdůraznil, že je důležité, aby schválení a používání fosfonátu draselného jako alternativy k mědi v ekologickém zemědělství bylo posouzeno vědecky, a nikoli emocionálně.

Na druhé straně regionální ministr zemědělství, vodního hospodářství a rozvoje venkova Kastilie-La Mancha a generální tajemník AREV Francisco Martínez Arroyo připomněl účast Kastilie-La Mancha v AREV během setkání s odbornými příspěvky o vinařské politice EU, zdůraznil nebezpečí přehnaného zdravotnického pohledu, které se projevilo ve výboru BECA, jenž hodlal kriminalizovat konzumaci vína, ačkoli je z vědeckého i historického hlediska součástí středomořské stravy, kterou UNESCO uznává jako vzor rovnováhy.

Poslankyně Evropského parlamentu IrèneTolleretová jako spolupředsedkyně mezioborové skupiny Evropského parlamentu pro víno, lihoviny a potraviny připomněla napjatý časový harmono-

gram reforem, které by mohly ovlivnit vinařství.

Vedoucí vinařských záležitostí Spolkové země Bádensko-Württembersko a vedoucí vinařských záležitostí Spolkového ministerstva zemědělství připomněli úsilí a práci, které byly vynaloženy na vznik nezbytných změn ve světě vinařství.

Nově zvolený viceprezident CEPV Thierry Coste zdůraznil význam konstruktivní spolupráce s Evropskou komisí a navrhl pracovat na principu evropské značky, která by ekologicky a sociálně odpovědně spojovala iniciativy jednotlivých zemí, respektovala mozaiku iniciativ přizpůsobených jednotlivým kulturám, zlepšovala viditelnost a reagovala na očekávání informovanosti spotřebitelů. Připomněl také, že navzdory dohodám, kterých bylo dosaženo s různými částmi Komise ohledně specifik označování vína, některé z nich uvažují o tom, že tyto dohody zruší a zavedou řešení, která jsou stejně nereálná jako nevhodná pro danou profesi, jako je tomu mimo jiné v případě Nutriscore.

Antonella Rossettiová, vedoucí analytička společnosti Farm Europe, připomněla význam inovací ve vinařství a důležitost regulace přizpůsobené novým genomickým technikám (NGT), aby bylo možné čelit výzvám Zelené dohody a nové směrnice o ochraně rostlin, kterou ve stejný den navrhla Evropská komise.

AYNARD DE CLERMONT TONNERRE (ZÁSTUPCE GENERÁLNÍHO TAJEMNÍKA AREV), E-MAIL: AREV@AREV.ORG, 25. 6. 2022, JS

Italská vinařská politika

Italské ministerstvo zemědělské politiky v květnu zveřejnilo seznam obcí, které mohou produkovat až maximálně 40 tun hroznů z hektaru, místo dosavadních 30 tun. Toto nařízení se týká výhradně italských vín bez označení původu. Zvýšení výnosů bylo schváleno pro více než 300 obcí. Na začátku loňského roku byl maximální výnos italských vín bez označení původu snížen z 50 na 30 tun na hektar. Na konci roku 2021 bylo dohodnuto, že toto snížení výnosu bude omezeno na 40 tun na hektar v oblastech se „zvláště dobrými podmínkami pro pěstování révy vinné“. Obce, které chtěly mít nárok na tento vyšší výnos, se musely zaregistrovat a splnit podmínky pro jeho získání.

Zvýšení výnosů bylo schváleno více než 300 obcím v šesti regionech: Abruzzo (89 obcí), Emilia-Romagna (82 obcí), Apulie (81 obcí), Benátsko (30 obcí), Lazio (21 obcí) a Molise (jedna obec). Oblasti jako Toskánsko nebo Jižní Tyrolsko, kde se vyrábí převážně vína s DOC, nepředložily žádnou žádost. Z regionů, kde je i tak obtížné dosáhnout 30tunových výnosů, jako například Sicílie, nebyla rovněž přijata žádná přihláška.

DER WINZER/4. 7. 2022/JS

Zastavení příjmu žádostí na podporu restrukturalizace vinic a odbytu vína v Rakousku

Většina rozpočtu na opatření na podporu konverze a prodeje již byla vyčerpána. Proto bude příjem žádostí zmražen až do podzimu 2023. Očekávaná suma dotací ze schválených žádostí na podporu restrukturalizace, propagaci vína na trzích třetích zemí a informační opatření na vnitřním trhu v současném období rakouského Národního programu podpor (16. 10. 2018 – 15. 10. 2023) ukazuje, že převážná část rozpočtu vyčleněného na tato opatření již byla vyčerpána. Proto je pro zbytek období nařízeno zastavení příjmu žádostí. Žádosti na restrukturalizaci bude možné opět podávat od 16. října 2023 a žádosti o podporu prodeje a informační opatření od 1. září 2023. Podávání žádostí o podporu investic bude pokračovat jako obvykle. Žádosti bude možné podávat opět od 1. srpna 2022.

DER WINZER/5. 7. 2022/JS

Zprávy z AREV

1. NGT

Německo: V Bundestagu se diskutuje o NGT

Spolkový sněm projednal ve čtvrtek 23. června v prvním čtení návrh skupiny CDU/CSU nazvaný „Udržitelnost zemědělské výroby – vytvoření inovačního rámce pro nové genomické techniky“. Skupina CDU/CSU vyzývá k cílenému využívání dalšího vývoje nových metod šlechtění v zemědělství a také k reformě právních předpisů EU v oblasti genového inženýrství. Usnesení se odvolává na potřebu „získávat zemědělskou produkci udržitelným způsobem“, přičemž se domnívá, že Spolková republika je vysoce produktivní zemědělskou lokalitou, a má tedy odpovědnost nejen za zajištění domácího zásobování potravinami, ale také přispět k boji proti hladu v jiných částech světa. Křesťanští demokraté tvrdí, že vědecký pokrok by zemědělcům poskytl množství nástrojů, které by přispěly k efektivnímu a zdroje šetřícímu zemědělství, zajistily by výnosy a zároveň by zajistily efektivnější využívání vstupů, což by vedlo k odolnější zemědělské produkci.

Přední rakouští prodejci chtějí, aby byla bezpečnost potravin upravených genovou metodou testována a označena

Rakouští maloobchodníci jsou znepokojeni kroky Evropské komise směřujícími k revizi současného nařízení o GMO, zejména skutečností, že by se v jejich řetězcích mohly potenciálně prodávat výrobky získané novými genomickými technikami, aniž by byly označeny. Markus Kaser, člen představenstva společnosti SPAR Austria, řekl: „Rakouské příkladné zemědělství již po generace produkuje vysoce kvalitní potraviny bez genetického inženýrství. To je kvalitativní rys místních potravin, který nám závidí celý svět. Proto stále nepotřebujeme žádné geneticky modifikované potraviny, ať už v současné podobě, nebo v nové podobě. Jakékoli použití těchto nových metod v zemědělství nebo při výrobě potravin musí podléhat stejným opatřením předběžné opatrnosti a transparentnosti jako předchozí metody genového inženýrství. Deregulace legislativy v oblasti genetického inženýrství by byla rozhodně špatným přístupem. Rakouská a evropská politika musí nastavit regulační kurz tak, aby byly chráněny vysoké rakouské potravinářské standardy. To znamená zásadu předběžné opatrnosti, sledovatelnost, označování a vývoj detekčních metod“. Podobně se vyjádřili i další představitelé distribučního řetězce, jako je Lidl, Hofer, skupina REWE.

Spojené království zveřejnilo zákon o úpravě genů

Britská vláda zveřejnila 30stránkový návrh zákona o úpravě genů, který podle ní odstraní byrokracii bránící inovacím. Podle textu má Británie „přední světové zemědělské instituce“, kterým brání pravidla EU týkající se editace genů. „Mimo EU může svobodně stanovovat pravidla, ▸

která jsou ve světě v nejlepším zájmu Spojeného království, umožní tento návrh zákona vývoj a uvádění na trh přesně vyšlechtěných rostlin a zvířat, což podpoří hospodářský růst a přiláká investice do zemědělsko-potravinářského výzkumu a inovací ve Spojeném království," uvádí Londýn v prohlášení k novému plánu.

Německo: Spolková ministryně Lemkeová proti revizi nařízení o GMO

Spolkové německé ministerstvo životního prostředí, ochrany přírody, jaderné bezpečnosti a ochrany spotřebitele uspořádalo akci k návrhu Komise na úpravu předpisů o výstupech některých typů genomických technik. Spolková ministryně životního prostředí Steffi Lemkeová zdůraznila, že není třeba regulovat nové GMO, jak nazvala plodiny získané novými genomovými technikami, odlišně. Uvedla však, že pokud bude zavedena nová legislativa, je třeba provést hodnocení rizik a povinné označování. Varovala, že nové modifikované genetické techniky mají nezamýšlené účinky, že tyto produkty mohou představovat rizika pro zdraví a životní prostředí a že deklarované přínosy nejsou prokázány. Dr. Klaus Berend, zastupující ředitel zdravotního oddělení Evropské komise v DG SANTE, tvrdil, že rostliny získané novými genomickými technikami by mohly snížit naši závislost na dovozu, pesticidech a hnojivech, ale že musí být používány pouze za předpokladu, že jsou bezpečné a přinášejí prospěch celé společnosti. Dodal, že je třeba respektovat právo spotřebitele na výběr a že princip předběžné opatrnosti bude i nadále hlavním principem při navrhování nového regulačního systému. Podle názoru Komise by nové geneticky modifikované techniky přinesly prospěch malým a středním podnikům a pomohly by zemědělcům přejít na udržitelný rozvoj.

ComAgri diskutuje o nových genomických technikách

Diskuse zabývající se plánovanou novou legislativou o nových technikách šlechtění rostlin odhalila mezi poslanci Evropského parlamentu za AGRI širokou škálu názorů. Někteří europoslanci během jednání trvali na tom, že je třeba využít potenciálních výhod, zatímco jiní (Zelení a GUE) zdůrazňovali rizika a to, že geneticky modifikované technologie nesplnila očekávání, jako důvod pro zpřísnění pravidel. Na zasedání vystoupil zástupce GŘ SANTE odpovědný za biotechnologie, který zdůraznil, že „právní předpisy o GMO v dnešní podobě nemusí nutně odpovídat produktům některých nových genomických technik" a že jde o mutagenezi a cisgenezi. Zástupce uvedl, že Komise zkoumá možnost přizpůsobeného regulačního rámce, který zohlední specifičnost těchto produktů.

Z řad politiků se pro aktualizaci stávající legislativy tak, aby více odpovídala nejnovějšímu vědeckému vývoji, což by vedlo k méně přísné regulaci rostlin získaných novými genomickými technikami, vyslovili zástupci politických skupin EPP, S&D, Renew, ID a ECR; zatímco silný odpor proti jakékoli modernizaci stávající legislativy hájili europoslanci pocházející především ze strany Zelených a levice.

Vlády Skotska a Spojeného království se rozcházejí v názoru na geneticky upravené potraviny

Vláda Spojeného království předložila návrh zákona o nových genomických technologiích (precizní šlechtění), který by po brexitu stanovil jiná pravidla než EU. Požádala ministry Holyroodu, aby zvážili povolení pěstování geneticky upravených plodin ve Skotsku. Ministr životního prostředí Mairi Mc Allan však tuto myšlenku zamítl. Podle britského zákona o vnitřním trhu musí být vše, co je schváleno k prodeji v jedné části Spojeného království, dostupné v celém Spojeném království. Skotsko a Wales by však potenciálně mohly využít svých pravomocí k omezení používání geneticky upravených produktů. Genetickou editaci ve Skotsku podporuje Národní svaz zemědělců (NFU), ale skotští ministři proti ní důsledně brojí a snaží se co nejvíce přiblížit předpisům EU. EU však nedávno zahájila konzultace o předložení podobné legislativy pro rostliny, potraviny a krmiva vyrobené pomocí nových genomických technologií.

Velká Británie prosazuje biofortifikaci plodin prostřednictvím zákona o genetických technologiích

Nová britská legislativa, která podporuje inovace a výživnější plodiny, byla minulý týden předložena parlamentu země v rámci opatření, které má řešit budoucí potravinovou bezpečnost. Návrh zákona o genetických technologiích (přesné šlechtění) se snaží odstranit byrokracii, která omezuje výzkum nových technologií úpravy genů, a umožňuje tak vývoj přesně šlechtěných rostlin a zvířat. Vláda zdůrazňuje, že precizní šlechtění popsané v nové legislativě se liší od geneticky modifikovaných organismů (GMO), kdy jsou geny jednoho druhu vnášeny do jiného.

2. Vinařství

Španělsko: Manifest FEV na ochranu vinařské krajiny

Španělská vinařská federace (Federación Españoladel Vino, FEV) schválila manifest, v němž vyzývá k řadě strategických opatření na ochranu vinic jako symbolického a základního kulturního, sociálního, hospodářského a krajinotvorného dědictví naší země, která čelí stále většímu a nekontrolovanému nárůstu neúměrných projektů energetické infrastruktury, jakož i projektů v oblasti silniční dopravy a průmyslové výroby s nenapravitelnými důsledky pro vinařskou krajinu. Vyzývají, aby nebylo ohroženo přírodní a zemědělské prostředí, stabilita vinařských podniků a živobytí tisíců rodin. Podobně ve Francii varuje Nezávislé vinařství Aude (CEVI) před využíváním fotovoltaické a větrné energie ve vinařských oblastech.

Francie: Je třeba zvýšit cenu vína, aby vinařství bylo ziskové

Zemědělská komora Loir et Cher vypočítala, že k zajištění udržitelnosti zemědělských podniků by bylo třeba zvýšit cenu vína z regionu o 15 až 20 %, aby se kompenzovalo zvýšení cen surovin. Vinaři se zároveň ocitli v obtížné situaci, neboť zdůraznili, že vzhledem k současné ekonomické situaci nebudou spotřebitelé na tak výrazné zvýšení cen reagovat dobře.

EU a Nový Zéland uzavřely dohodu o volném obchodu

Dne 30. června ukončily EU a Nový Zéland čtyři roky trvající jednání o obchodní dohodě. Komise ve svém informačním listu pro zemědělství uvádí, že evropští zemědělci a potravinářské podniky nyní na Novém Zélandu mají nové obchodní příležitosti, protože obchodní dohoda při vstupu v platnost odstraňuje veškerá cla na vývoz zemědělských a potravinářských produktů z EU. Výkonný viceprezident Dombrovskis prohlásil, že cla se sníží na nulu také na všechny produkty, jako je víno a šumivé víno. Dohoda bude na Novém Zélandu chránit úplný seznam názvů vín a lihovin z EU (téměř 2000 názvů). Na druhé straně si Nový Zéland zajistil větší kvóty na hovězí maso a mléčné výrobky. Dohoda ještě ▸

podléhá schválení Evropským parlamentem a vládami EU, což může být časově náročné.

Skutečný přínos této dohody pro Evropskou unii je však do značné míry sporný, úlevy získané od Nového Zélandu jsou velmi nízké (NZ má již nyní velmi nízká dovozní cla).

ZDROJ: FARM EUROPE, 13. 7. 2022, JS

Skotské NE změně pravidel pro geneticky modifikované organismy v UK

Vláda Spojeného království představila návrh nové legislativní úpravy o genetických modifikacích, která umožní uvolnění pravidel týkajících se genetických úprav plodin – a případně i zvířat – v Anglii.

Poté, co byl tento návrh zákona představen, signalizovala skotská vláda, že skotský regulační režim pro geneticky modifikované organismy měnit nebude. Návrh zákona, který se projednává v britském parlamentu, proto odstraní překážky pro výzkum nových technologií modifikace genů jen v Anglii.

Změna zákona znamená, že vědci v Anglii budou moci provádět výzkum a vývoj pomocí nových technik po letech omezení vyplývajících z práva EU. Zemědělské skupiny, jako je NFU (Národní svaz zemědělců), zavedení zákona většinou uvítaly a označily jej za „vědecky podloženou legislativní změnu". Podle svazu má změna potenciál přinést řadu výhod pro produkci potravin i životní prostředí ve Spojeném království. Vláda Spojeného království vyzvala Skotsko, aby se k legislativě připojilo, a to den předtím, než byl návrh zákona představen v britském Parlamentu.

Skotská ministryně zemědělství v dopise ministru zemědělství a životního prostředí UK tuto výzvu odmítla a uvedla, že využívání genetických technologií je „složitá a citlivá oblast", a dodala, že je „naprosto jasné, že existují problémy, které je třeba řešit". Kromě toho také existují „vážné obavy" týkající se dopadů tohoto opatření na obchod, včetně obchodu s EU, která je největším obchodním partnerem Spojeného království. Ministryně varovala, že geny z Anglie v produktech upravených dle nového nařízení by se mohly dostat i do jiných oblastí UK, což by bylo „nepřijatelné".

PAUL WILKINS A TIBOR ANGYAL, MÍSTNÍ ZÁSTUPCI ČR PRO AGRO-POTRAVINÁŘSTVÍ VE VELKÉ BRITÁNII, E-MAIL: UKTRADE@MZE.CZ

Žebříček zemí s nejvyšší spotřebou vína na obyvatele

Na základě údajů zveřejněných OIV se světová spotřeba vína v roce 2021 odhaduje na 23,6 miliardy litrů, což je nejnižší hodnota zaznamenaná od roku 2002.Negativní trend začal v roce 2007, kdy dosáhl historického maxima, více než 25 miliard litrů. V roce 2021 přispělo zrušení omezení souvisejících s Covid-19 k nárůstu spotřeby ve většině zemí světa, nicméně chování v oblasti spotřeby vína na úrovni jednotlivých zemí je v jednotlivých zeměpisných oblastech značně různorodé.

Světová spotřeba vína na obyvatele v roce 2021 (litry na osobu/zemi): 51,9 Portugalsko, 46,9 Francie, 46,0 Itálie, 35,3 Švýcarsko, 30,6 Rakousko, 28,7 Austrálie, 27,5 Německo, 26,2 Španělsko, 26,1 Nizozemsko, 26,0 Belgie, 25,6 Česko, 25,5 Švédsko, 24,6 Rumunsko, 24,5 Řecko, 24,5 Argentina, 24,0 Spojeného království, 13,3 Kanada, 12,2 Spojené státy, 9,5 Jihoafrická republika, 8,8 Rusko, 3,0 Japonsko, 2,4 Brazílie a 0,9 Čína.

ENALIMENTOS.LAT/13. 6. 2022/JS

Sklizeň na Novém Zélandu letos v normální výši

Fanoušci Sauvignonu blanc z Marlborough si po oznámení sklizně novozélandského vína mohou oddechnout. Celkově se sklizeň v roce 2022 oproti katastrofálnímu předchozímu roku zvýšila o 44 % na 532 000 tun. Zejména v Marlborough, nejdůležitější pěstitelské oblasti a domově známého Sauvignonu blanc, se sklidilo výrazně více hroznů než v předchozím roce. Zde se sklidily přibližně čtyři pětiny celkové sklizně (414 649 tun), což je o 54 % více než v předchozím roce. Další největší region, Hawke'sBay (–2 % meziročně), se na sklizni podílel přibližně 7,8 %, následoval Gisborne (3,8 % sklizně, +11 % meziročně) a Central Otago (2,4 % sklizně, +22 % meziročně). Jediným regionem s výraznými ztrátami oproti předchozímu roku byl Northland o rozloze 76 hektarů s minusem 22 %. Výrazně si polepšila i hlavní odrůda Sauvignon blanc, které se sklidilo 393 956 tun. Její objem sklizně se zvýšil o 47 procent. Dalšími významnými odrůdami jsou Pinot noir (34 569 tun, +57 %), Pinot gris (30 465 tun, +45 %), Chardonnay (29 762 tun, +27 %), Merlot (7 535 tun, –2,4 %) a Ryzlink rýnský (5 024 tun, +14 %).

WEINWIRTSCHAFT/6. 7. 2022/JS

Registrace nových PIWI odrůd v Porýní-Hesensku

V Úředním věstníku EU C 265 z 11. 7. 2022 vyšlo oznámení EK 2022/C 265/08 o nově povolených odrůdách pro jakostní víno a víno s přívlastkem ve vinařské oblasti Rheinhessen. Maximální výnos z hektaru je stanoven na 105 hektolitrů. Z více než dvaceti nových odrůd se až na výjimky jedná o PIWI odrůdy. Konkrétně jsou to následující bílé PIWI odrůdy: Cabernet blanc, Calardis blanc, Felicia, Muscaris, Sauvitage, Souvignier gris a Villaris. Z modrých PIWI odrůd to jsou Accent, Allegro, Baron, Cabernet Cantor, Cabernet Carol, Cabertin, Calandro, Pinotin, Piroso a Reberger. Mezi německé odrůdy se „vloudily" i některé švýcarské.

Již dříve bylo možné získávat víno s CHOP z dvou desítek PIWI odrůd jako jsou Bronner, Helios, Hibernal, Johanniter, Juwel, Merzling, Phoenix, Prinzipal, Saphira, Sirius, Solaris, Staufer, Bolero, Cabernet Carbon, Cabernet Cortis, Monarch, Prior, Regent, Rondo a Rotberger, tedy výhradně německých.

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EU C 265 Z 11. 7. 2022, JIŘÍ SEDLO

Registrace nových PIWI odrůd ve Falci

V Úředním věstníku EU C 272 z 15. 7. 2022 vyšlo oznámení EK 2022/C 272/05 o nově povolených odrůdách pro jakostní víno a víno s přívlastkem ve vinařské oblasti Falc. Maximální výnos z hektaru je stanoven na 105 hektolitrů. Z více než třiceti nových odrůd náleží téměř polovina k PIWI. Konkrétně jsou to následující bílé PIWI odrůdy: Bronner, Cabernet blanc, Hibernal, Muscaris, Sauvitage, Souvignier gris a Villaris. Z modrých PIWI odrůd to jsou Baron, Cabernet Cantor, Cabertin, Calandro, Pinotin, Piroso a Reberger. Mezi německé odrůdy se „vloudily" i některé švýcarské.

Již dříve bylo možné získávat víno s CHOP z téměř dvou desítek PIWI odrůd jako jsou Johanniter, Juwel, Orion, Phoenix, Prinzipal, Saphira, Sirius, Solaris, Staufer,Accent, Allegro, Bolero, Ca-

bernet Carbon, Cabernet Carol, Cabernet Cortis, Prior, Regent a Rondo, tedy výhradně německých.

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EU C 272 Z 15. 7. 2022, JIŘÍ SEDLO

DAC Rosalia se stává značkou

Růžové víno mělo ve vinařské oblasti Rosalia vždy zvláštní postavení. Vzhledem k mezinárodnímu humbuku kolem růžových vín se tento region nyní plně zapojil do tohoto proudu a vytvořil ucelenou značku. Od jara 2018 má bývalá Großlage (soubor několika vinařských obcí) Rosalia status oblasti DAC. Vinařská oblast Rosalia DAC (okres Mattersburg) vděčí za svůj název pohoří Rosalia, které se zvedá do výšky 750 m na dolnorakousko-burgenlandské hranici. Je to nejmenší vinařská oblast v zemi s rozlohou asi 250 ha. Vytvořením značky Rosalia DAC Rosé se nyní ještě více zaměřují na mezinárodní trend rosé.

Koncem června vinaři z DAC Rosalia prezentovali slovně-obrazovou ochrannou známku. Vizuálně se jedná o sovu pálenou, nejmenší druh sovy v Rakousku, která je v této oblasti původní a samozřejmě v lososově růžové barvě. Propagační materiál sdružení sebevědomě uvádí: „Náš svět potřebuje více rosé. V případě DAC Rosalia Rosé se jedná o elegantní, jemné lososově růžové víno, se kterým se chystáme dobýt vinařský svět."

DER WINZER/1. 7. 2022/JS

Jednoduše se zřeknout vína

Barometr spotřeby Němců z července 2022 vykazuje nepříznivý trend, včetně varování před recesí. „Spotřebitelský monitor cen 2022" německého maloobchodního svazu ukazuje dopady na ceny a chování spotřebitelů v jednotlivých kategoriích. Pro vinařství nejsou zjištění příliš pozitivní.Studie ukazuje, že víno a lihoviny jsou po specialitách a lahůdkách kategorií výrobků, u nichž je největší pravděpodobnost, že budou v případě zvýšení cen opuštěny. To bylo pozorováno při relativně nízké míře inflace ve srovnání s rokem 2019, která činila (k dubnu 2022) 3,9 % u vína a 3,4 % u lihovin. Pro srovnání, jedlé tuky a oleje vykazují v průzkumu míru inflace 26,6 %, maso a masné výrobky 21,7 % a zelenina 19,9 %.

Zřeknutí se luxusních nebo přepychových výrobků, jako je víno a lihoviny, však může být také důsledkem inflace v jiných kategoriích výrobků – ti, kteří musí platit o 20 % více za brambory než dříve, mohou omezit spotřebu vína. Zajímavé je, že při srovnání kategorií výrobků, u nichž nedošlo ke změně nákupního chování, jsou víno a lihoviny na předních místech – před drogistickým zbožím, trvanlivými potravinami, chlazenými a mraženými výrobky.

WEINWIRTSCHAFT/14. 7. 2022/JS

Vinaři v Německu chtějí nové odrůdy

Vinařství se nově otevírají odrůdám odolným vůči houbovým chorobám. Na setkání vinařů, které vinařský spolkový svaz uspořádal 8. července v Trevíru, se zaměřili na téma „Udržitelná vína – PIWI – nový věk na pultech?". Ukázalo se, že odrůdy révy odolné vůči houbám jsou stále více vnímány jako relevantní pro trh. Asi 3 % německých vinic jsou v současnosti osázena PIWI odrůdami, většina z nich odrůdou Regent. Plocha osázená odrůdou Regent však prudce klesá, zatímco celková plocha osázená PIWI odrůdami roste přibližně o 100 hektarů ročně. Na rozdíl od minulosti jsou názvy dnešních PIWI odrůd považována za prodejná. Kromě toho je atraktivní i chuťový profil například odrůd Cabernet blanc, Souvignier gris nebo Sauvignac. Úspěšným příkladem prodejnosti PIWI odrůd jsou Cabernet blanc od Reh Kendermann a Mack&Schühle, který byl zavedeny u řetězců Rewe a Edeka. Alexander Rittlinger, jednatel společnosti Reh Kendermann, vidí pro PIWI odrůdy také exportní příležitosti. Zejména Skandinávie hledá vína šetrná k životnímu prostředí.

Předseda IHK, ve svém uvítacím projevu zdůraznil nutnost konverze, která vyplývá z politických rámcových podmínek. Do roku 2030 by mělo být ušetřeno 50 % chemických pesticidů a ve stejném období by mělo být dosaženo 25 % plochy zemědělské půdy obdělávané ekologicky.„Pravděpodobně to budou odrůdy révy odolné vůči houbám, které umožní realizaci Zelené dohody," říká předseda. Prof. Ruth Fleuchhausová ve své prezentaci poukázala na ekonomické výhody PIWI odrůd. Mohou při pěstování ušetřit více než 1 000 eur na hektar. Z hlediska nákladů je zlatým standardem pěstování PIWI odrůd v systému minimálního řezu.

WEINWIRTSCHAFT/14.7. 2022/JS

Žádná „zázračná odrůda révy vinné" neodpovídá všem výzvám klimatických změn

Jaké budou odrůdy révy vinné zítřka? Aby skupina ICV v Languedoku na tuto otázku odpověděla, začala v loňském roce sledovat 14 odrůd révy vinné z různých jihoevropských zemí, které během posledních pěti až deseti let vysadili různí vinaři v regionu. Jedná se o tyto odrůdy: Verdelho, Verdejo, Alvarinho, Xarello, Parellada, Assyrtiko a Malvasia Istriana pro bílá vína a Aleatico, Touriga Nacional, Nero d'Avola, Primitivo, Agiorgitiko, Montepulciano a Saperavi pro červená vína. Odrůdy byly vysazeny v pěti oblastech – dvě jsou v Gard a tři v Hérault – a v experimentálním vinařství ICV byly provedeny malosériové fermentace, aby se zjistilo, které z nich jsou schopny čelit různým problémům způsobeným změnou klimatu. Mezi ně patří zvládnutí jarních mrazíků díky pozdějšímu rašení oček anebo schopnost plodit v případě mrazu díky plodným podočkám; zvládnutí vodního stresu; přizpůsobení se vysokým teplotám; zachování potenciálu kvality s přiměřeným obsahem alkoholu, dobrými kyselinami, barvou a aromatem. Jacques Rousseau, vedoucí oddělení služeb pro vinohradnictví skupiny ICV, shrnul výsledky tohoto prvního roku pozorování: „Z testovaných odrůd žádná nesplňuje všechny tyto požadavky. Neexistuje žádná zázračná odrůda, která by splňovala všechna tato očekávání. Odrůdy je třeba vybírat v závislosti na prioritách a kombinovat je s dalšími opatřeními při obhospodařování vinic."

VITISPHERE/30. 6. 2022/JS

Padělání vína a klamání v Bordeaux

Státní zastupitelství v Bordeaux společně s Národním četnictvem Nouvelle-Aquitaine odhalilo velký skandál s padělky. Při protidrogové razii v září 2021 bylo současně zajištěno padělání lahví vína. Jednalo se o etikety různých vinařství z oblasti Bordeaux. Vyšetřování odhalilo rozsáhlý podvod s několika sty tisíci lahví, který organizoval majitel vinařství v Médocu, nedaleko vinařské ▸

oblasti Bordeaux, jenž je rovněž registrovaným obchodníkem vínem. Padělatelé se údajně specializovali na vína střední cenové kategorie z Bordeaux, která se padělají snadněji než vína vyšší kvality Grand cru. Spolu s dalšími třemi osobami vytvořil rozsáhlou distribuční síť, která se skládala z firem, osob samostatně výdělečně činných a důchodců. Falešně označená „vína z Bordeaux“ byla často nabízena po paletách v maloobchodu za ceny, které byly pro Bordeaux neobvykle atraktivní, a obsahovala vína nižší cenové kategorie, z nichž však žádné nepocházelo z Bordeaux. Do lahví se stáčela také španělská vína. Prodávaly se do supermarketů a maloobchodních řetězců a také zprostředkovatelům v zahraničí, kteří řídili jejich nelegální distribuci. Státní zastupitelství nechtělo poskytnout další podrobnosti.

V pondělí 27. června 2022 proběhla rozsáhlá ofenzíva stovek policistů Národního četnictva, při níž bylo zadrženo jedenáct osob. Hlavní podezřelí pocházejí z Médocu, distributoři z dalších sedmi francouzských departementů. Bylo zabaveno velké množství padělaného vína zabaleného v bednách nebo na paletách, deset vozidel, mobilní zařízení a různé platební doklady, které sloužily k podpoře nelegálního obchodu. Přesný rozsah podvodu se stále vyšetřuje.Dne 29. 6. 2022 byli před vyšetřujícího soudce předvedeni tři obvinění. Jsou obviněni z podvodů s komoditami, organizovaného zločinu, praní špinavých peněz a padělání potravin. Byli umístěni pod soudní dohled a byla jim nařízena kauce ve výši 20 000 až 50 000 eur.

Francouzská média informovala také o dalším případu klamavého označení. Pascal Dourthe, majitel Médoc-Château de Maucaillou, byl 30. června soudem druhé instance v Bordeaux odsouzen k pokutě 150 000 €. Své běžné obchodní víno označil jako „Bordeaux de Maucaillou“, jehož etiketa se příliš podobala jeho prvotřídnímu vínu ze zámku Médoc, což uvádělo spotřebitele v omyl. Dotyčné červené víno pocházelo z 55 % ze zámku Château de Beau Rivage (rovněž vlastněného Pascalem Dourthem) a ze 45 % z nákupu sudových vín. Na jeho etiketách byla uvedena stejná prezentace jako u vín z Château de Maucaillou: Grafika, prezentace, vizuální uspořádání, typografie a velikost písma, které zdůrazňují název Maucaillou, uvedl soud. Rozsudek je součástí řady řízení proti podobným praktikám. Teprve před několika týdny to postihlo majitele Château Rollan de By. Mohou následovat další řízení, protože řada dalších známých Châteaux spojuje své ochranné známky s názvem svého majetku.

WEINWIRTSCHAFT/4. 7. 2022/JS

Sucho podél Rhôny

Vinice v údolí Rhôny trpí dlouhodobým suchem. Podle údajů Institutu Rhodanien činí kumulativní úhrn srážek od poloviny října 2021 sotva 250 mm, zatímco za posledních dvacet let to bylo v průměru 400 až 600 mm. Na konci června je vodní deficit – neboli rozdíl mezi přijatou a transpirovanou vodou – na stejné úrovni, jaká byla hlášena na konci července v letech 2019 a 2020, tedy v obou velmi suchých letech.V období od 19. do 25. června přinesly srážky v závislosti na oblasti 10 až 50 mm vody, což zlepšilo stav na 5 až 10 dní, v závislosti na půdě. Těsně po dešti je stres z nedostatku vody méně patrný, ale rychle se vrátí na úroveň středního až silného stresu. Zastavuje se růst vrcholků letorostů a listy začínají zavadat. K tomu bouře doprovázelo krupobití, které místně poškodilo až 30 % bobulí.

VITISPHERE/5. 7. 2022/JS

Přívalové deště, krupobití a mini tornáda se prohnaly vinicemi v Burgundsku

Přestože tyto jevy představují pro postižené vinaře vážnou ránu, pro Burgundsko jako region není situace alarmující: Škody jsou natolik lokální, že pravděpodobně nebudou mít velký vliv na výnosy v celém regionu.Celý region zažil od 20. do 26. června velmi neobvyklé bouřky. Nešlo, jak tomu obvykle bývá, o bouřkovou frontu, která by se pohybovala od jihozápadu k severovýchodu. Jednalo se o takzvané supercely, jinými slovy obří mraky cumulonimbus, které mohou obsahovat ohromné množství energie.

Výsledkem byly škody způsobené krupobitím v celém regionu, ale extrémně lokalizované. Postižené vinice utrpěly v průměru 20 až 30 % škod. Byly zaznamenány i vážnější meteorologické jevy, jako například minitornáda v severním Mâconnais. Přestože tato oblast není příliš vinařská, pěstitelé, kteří tam mají vinice, přišli o všechno. V Gevrey-Chambertin přívalový déšť zaskočil celou obec, vinaře i místní komunitu. Caroline Drouhinová, předsedkyně organizace výrobců vína v Gevrey, tomu stále nemůže uvěřit. „Ve středu 22. června večer jsme měli 120 mm srážek během jediné bouřky. To nemá obdoby. Meteorologické stanice byly přeplněné. Měli jsme spoustu problémů s erozí, půda se sesouvala na úpatí vinic. Některé zpevňující zdi se dokonce zřítily. Je zřejmé, že dostat se do vinic k provedení postřiku bylo nemožné, déšť zvyšoval tlak houbových chorob.

VITISPHERE/4. 7. 2022/JS

Deset dní krupobití poškodilo 30 000 hektarů vinic ve Francii

Vinaři, kteří nebyli příliš postiženi, se považují za šťastné vzhledem k devastaci, kterou na místní úrovni způsobilo červnové krupobití. Než zemědělské komory a organizace vinařů dokončily inventarizaci škod způsobených krupobitím o svatodušních svátcích, musely po celý konec června znovu aktivovat svá krizová centra. Dne 18. června se vlna veder nejprve změnila v bouři a zničila několik desítek hektarů v oblasti Pessac-Léognan. Krupobití pak putovalo přes vinařské regiony deset dní po sobě.

První letní ráno paradoxně došlo k jedné z nejhorších epizod. Bordeaux se již potřetí v tomto měsíci probudilo zcela omráčené a zjistilo, že jeho vinice jsou stále pokryty pláštěm z krup, které padaly předchozího večera. Nejméně 10 000 hektarů vinic přišlo o více než 30 % úrody. Po přechodu přes Gironde způsobila bouře spoušť v Cognacu, kde byly zjištěny škody na 13 500 ha ve 170 lokalitách. Během pouhých dvou dnů ztratil region 15 % svého letošního produkčního potenciálu.Poté se bouře přesunula na východ do Beaujolais, které od 21. června zasáhla čtyřikrát. V Cahors spadlo 23. června za více než 30 minut 80 až 130 mm srážek. To vše doprovázely kroupy o velikosti velkých oliv. Bouře zaskočila oblast Hérault a apelaci Pic-Saint-Loup 24. června. V oblasti kolem Claret, v epicentru bouře, bylo postiženo 500 ha vinic, z toho 50 % s poškozením 30 %, 40 % mezi 30 a 80 % a 10 % nad 80 %. Poté přišla 25. června řada na Champagne a Côte des Bar, kde bylo v různé míře poškozeno 250 hektarů.

VITISPHERE/11. 7. 2022/JS

Propagace práce ve francouzském zemědělství (a vinařství) na Tour de France

Francouzská národní federace zemědělců (FNSEA) bude propagovat zemědělství v rámci Tour de France. K propagaci zemědělského povolání během závody mužů i žen. Francouzské zemědělství, které zaměstnává 1 milion lidí, má podle údajů tamní agentury práce pro rok 2022 připraveno 257 000 pracovních míst (z toho 122 000 ve vinařství), ale potýká se s problémy při jejich obsazování. Nabídky práce se týkají všech odvětví a profesí, od hlavního agronoma až po traktoristu.Sloganem kampaně je„Moje příroda, moje budoucnost, moje zemědělství“a jejím cílem je propagovat rozmanitost zaměstnání v zemědělství (100 možných pracovních míst a práce pro každého), jeho dostupnost pro uchazeče ze všech oblastí vzdělání (zahrnuje dovednosti a vzdělání od vyučení až po doktorát, s kurzy pro zvýšení kvalifikace) i pokrytí celé země.

VITISPHERE/8. 7. 2022/JS

Hawesko investuje v České republice

Skupina Hawesko Group získává většinový podíl v českém obchodníkovi s vínem Global Wine&Spirits se sídlem v Praze. Holding se sídlem v Hamburku je již několik let akcionářem české společnosti. 1. července však společnost Hawesko získala akcie českého spolupartnera Unimex, čímž zvýšila svůj podíl ve společnosti Global Wine&Spirits na 80 %. Teprve v červnu 2022 oznámila společnost Hawesko na své výroční valné hromadě, že hodlá zvýšit svou přítomnost na mezinárodních trzích. Global Wine&Spirits provozuje v České republice deset prodejen, z toho osm v Praze a po jedné v Brně a Ostravě. Kromě toho je k dispozici internetový obchod. Obrat pražské společnosti Hawesko se odhaduje na 22 milionů eur.

„Převzetí je nejen investicí v rámci plánované další internacionalizace naší skupiny, ale také krokem na rozvíjející se východoevropský trh s vínem," říká Thorsten Hermelink, předseda představenstva společnosti Hawesko-Holding. DWI také dokládá rostoucí zájem o víno – také z Německa – v sousední zemi, která je známá především svou pivní kulturou.

WEINWIRTSCHAFT/19. 7. 2022/JS

Informace OECD – Nový „Zemědělský výhled FAO/OECD do roku 2031" a „Plnění klimatických cílů"

V květnu 2022 vydalo OECD dokument věnující se zajištění plnění klimatických cílů, v červnu byl OECD ve spolupráci s FAO vydán zemědělský výhled do roku 2031.

Dle projekcí střednědobého zemědělského výhledu OECD a FAO do roku 2031 by mohlo v následující dekádě dojít k nebývalým změnám ve spotřebě potravin. Několik zemí zavedlo (nebo plánuje zavést) politiky zaměřené na snížení celkové spotřeby kalorií nebo na podporu přechodu ke zdravé výživě. Tato opatření zahrnují fiskální nástroje (např. daň z cukru/tuku), systémy označování, změnu složení výrobků ve spolupráci s výrobci, aktualizované výživové směrnice a vzdělávací programy (např. pro školní stravování). Tyto politiky by mohly ovlivnit celkovou poptávku po potravinách způsobem, který je obtížné předvídat. Uživit rostoucí populaci a zároveň snížit emise skleníkových plynů ze zemědělství vyžaduje trojnásobné zvýšení produktivity zemědělství oproti poslední dekádě. K tomu je nutné ve velkém měřítku zavést výrobní postupy a technologie šetrné ke klimatu. Ceny sledovaných komodit v reálném vyjádření v období 2020–21 rostly (mj. z důvodu omezení celosvětových dodávek, zvýšených výrobních nákladů v důsledku narušení dodavatelských řetězců, špatné sklizně v důležitých producentských zemích a zpomalení hospodářského růstu). Projekce však po růstu cen v hospodářském roce 2022/23 indikují, že ceny zůstanou stejné nebo mírně klesnou a dojde tak k návratu k dlouhodobému klesajícímu trendu. V příštím desetiletí se také předpokládá prudké zpomalení poptávky po biopalivech (růst 4 % ročně v předchozí dekádě klesne na 0,6 % ročně) zejména v důsledku klesající spotřeby paliv a slabších politických pobídek v zemích s vysokými příjmy.

Udržet oteplování pod dvěma stupni Celsia po roce 2030 není na základě dosavadních národních závazků týkajících se redukce emisí skleníkových plynů dosažitelné. Ukazují to dostupné projekce globálních emisí od Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC). Dosažení teplotního cíle, který je zakotven v mezinárodní Pařížské dohodě z roku 2015, vyžaduje proto transformaci celé evropské společnosti a ekonomiky. Je nutné ztrojnásobit rychlost přechodu na obnovitelné zdroje energie a výrazné vystupňování klimatických opatření se týká i využívání půdy, lesnictví a zemědělství (LULUCF). EU se zavázala dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality a EK navrhuje, aby zemědělství a lesnictví byly klimaticky neutrální (ukládaly více uhlíku, než kolik budou uvolňovat) už od roku 2035. Tak by byla šance splnit závazky vyplývající z Pařížské dohody. Pro dosažení výše uvedeného teplotního cíle byl zaveden pravidelný mechanismus globálního bilancování společného pokroku a aktualizace národních závazků. Přesto v říjnu 2021 organizace UNDP (Mezinárodní rozvojový program) konstatovala, že základní zásady Pařížské dohody týkající se zvyšování národních cílů v oblasti emisí skleníkových plynů nedodržuje téměř polovina zemí G20. Proto mezinárodní organizace ve svých zprávách analyzují způsoby, jak zajistit náležité uvedení závazků do praxe. Tato zpráva OECD je jednou z nich.

MZE, ODBOR ZAHRANIČNĚ OBCHODNÍ SPOLUPRÁCE, MGR. RADEK STRÁNSKÝ, 1. 7. 2022

Americkým zemědělcům se daří snižovat emise

Podle americké Agentury pro ochranu životního prostředí (EPA) klesly emise skleníkových plynů v zemědělství v letech 2019 až 2020 o více než 4 %. Nejnovější výzkumy emisí a ukládání skleníkových plynů v USA ukazují, že zemědělství nadále představuje pouze 10 % z celkových emisí v USA, tedy výrazně méně než jiná hospodářská odvětví.

Celkové emise ze zemědělství v roce 2020 klesly oproti roku 2019 nejméně o 4,3 % (což je pokles o 28,8 milionu tun). Emise ze zemědělského hospodaření s půdou, jako je používání hnojiv a další postupy obdělávání půdy, se snížily o 8,4 %. Nejnovější čísla ukazují, že američtí farmáři jsou schopni nasytit americké rodiny a zároveň se nadále snažit o zlepšení udržitelnosti. V porovnání se situací před 70 lety získávají zemědělci a farmáři za své produkce téměř třikrát více, než do ní vkládají. Emise na jednotku produkce se nadále snižují i v chovu hospodářských zvířat, a to o 21 % u vepřového masa, 26 % u mléka a 11 % u produkce hovězího masa.

Přestože jsou tyto výsledky z období před nástupem prezidenta Bidena do úřadu, velmi konvenují se snahou jeho administrativy o aktivity k ochraně klimatu. Poté, co se USA opět připojily k Pařížské dohodě, vytvořil prezident Biden vůbec první Národní pracovní skupinu pro klima, v níž více než 25 vedoucích představitelů nejvyšších vládních úřadů spolupracuje na dosažení cílů, mezi které patří:

- V roce 2030 dosáhnout snížení emisí skleníkových plynů v USA o 50–52 % pod úroveň čísel z roku 2005.
- Do roku 2035 dosáhnout 100% produkce bezuhlíkové elektřiny.
- Dosažení ekonomiky s nulovými emisemi do roku 2050.
- Poskytnout 40 % přínosů z federálních investic do klimatu a čisté energie znevýhodněným komunitám

P. JEŽEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR VE WASHINGTONU, D. C., EMAIL: PETR_JEZEK@MZV.CZ

USA: Označení produktu ekologického zemědělství už nemusí spotřebiteli stačit

Označení výrobku jako produkt ekologického zemědělství může být z marketingového pohledu výhodou. Mezi USA a Evropskou unií je navíc v platnosti dohoda o vzájemném uznávání označení takových produktů. Produkt certifikovaný v ČR jako „bio“ tak může být obdobně označen v USA bez nutnosti dodatečných dokazování.

Nedávný průzkum společnosti Hartman Group mezi americkými spotřebiteli ale ukázal, že označení bio-produktu nemusí nutně znamenat dostatečný argument, aby se pro něj spotřebitelé rozhodli. Někteří nakupující totiž hledají další benefity a záruky nad rámec bio.Téměř 80 % respondentů souhlasilo s tezí, aby certifikace ekologického zemědělství měla přísnější požadavky na dobré životní podmínky hospodářských zvířat. Navíc 78 % dotázaných uvedlo, že by v certifikaci měl být zahrnut i komponent na lepší sociální podmínky pro pracovníky v takovém režimu zemědělské produkce.

Průzkum dále ukázal, že slabinou vyšších prodejů bioproduktů je jejich cena. Více než polovina respondentů je toho názoru, že ekologické zemědělství je „záminkou“ k účtování vyšších cen.Spotřebitelé dále očekávají, že výrobci budou stupňovat své aktivity v oblasti ochrany životního prostředí. Mají pocit, že jako jednotlivci toho například se změnou klimatu moc nezmohou a tak očekávají, že korporace a výrobci budou těmi, kdo na změnu klimatu zareagují a budou uvádět na trh vyhovující výrobky. Přes 76 % dotázaných uvedlo, že podporují zvýšení aktivit směrem k obnově zdraví půdy a zvýšení biologické rozmanitosti. Takové komponenty ale v aktuální certifikaci ekologického zemědělství nejsou zakotveny v takové míře, jakou někteří spotřebitelé hledají.Průzkum samozřejmě již neodpovídá na otázku, jestli by spotřebitelé byli ochotni platit odpovídající cenu, ale pro výrobce a obchodníky je to rozhodně otázka k zamyšlení.

Segment produktů ekologického zemědělství je v USA stále na vzestupu a aktuálně zaujímá přes 6 % z celkových prodejů – podle posledního odhadu na úrovni 52 mld. USD. Nejvyšší prodeje v této kategorii jsou v oblasti ovoce a zeleniny, mléčných produktů, masných produktů a nápojů (na bázi ovoce a zeleniny).

PETR JEŽEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT, VELVYSLANECTVÍ ČR VE WASHINGTONU, D. C. MOBIL CZ A WHATSAPP +420 601 558 079, E-MAIL: PETR_JEZEK@MZV.CZ

Italský úřad pro hospodářskou soutěž označil používání označení Nutri-Score na potravinách a nápojích za potencionálně zavádějící pro spotřebitele

Italský úřad pro hospodářskou soutěž (AGCM) koncem minulého roku zahájil šetření pěti společností ve věci používání výživového značení potravin na přední straně obalu potravina a nápojů systémem Nutri-Score kvůli obavám, že jsou mylně vnímány jako absolutní hodnocení zdravotní prospěšnosti výrobků, bez ohledu na potřeby a životní styl spotřebitelů. AGCM rozhodl, že označení vyvolává falešný dojem o zdravotní prospěšnosti výrobku a může přimět spotřebitele, aby jedli nezdravé množství určitých potravin. Podle výsledku šetření hrozí společnostem používajícím Nutri-Score na italském trhu pokuty.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 20. 7. 2022

Belgičtí vládní poradci navrhují zavést ekologickou daň na maso ve výši až 21 %

Skupina odborníků pověřených belgickým ministerstvem financí k přezkumu daňových sazeb navrhla razantní zvýšení daně z prodeje masa, prodej masa v Belgii by tak mohl být zatížen novou ekologickou daní. Podle informací belgických médií odborníci navrhli zvýšit sazby DPH na maso z 6 % na 12 %, v některých případech až na 21 %. Zavedení daně by podle odborníků mělo nevyhnutelný dopad na konzumaci masných výrobků, spotřebitelé by daní od konzumace měli být odrazováni. Maso a masné výrobky mají podle odborníků mnohem větší uhlíkovou stopu než mnoho jiných druhů potravin, zejména pokud se jedná o červené maso. Odborníci zdůrazňují, že zatímco při produkci jednoho kilogramu hovězího masa je vyprodukováno 99,48 kilogramu ekvivalentu oxidu uhličitého, při produkci kilogramu drůbežího masa je to pouze 10 kilogramů ekvivalentu oxidu uhličitého. Současná cena masa je podle odborníků výrazně nižší, než je dopad produkce masa na životní prostředí, jeho vyšší zdanění by pak mohlo do belgického rozpočtu přinést dodatečných 394 – 933 milionů EUR. Dalších 108 – 272 milionů EUR by mohlo být ušetřeno díky snížení škod na životním prostředí.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 20. 7. 2022

Francie zakáže „vegetariánské stejky“. Zákaz chce rozšířit na celou EU

Francouzští výrobci potravin nahrazujících maso už nebudou moci pro své výrobky používat názvy jako „vegetariánský steak“ či „veganská klobása“. Od 1. října 2022 jim to zakáže nový zákon, který oslavují zástupci masného průmyslu, uvedl web stanice BFMTV.„Nadále nebude možné používat terminologii tradičně spojovanou s masem či rybami pro produkty, které nemají původ v živočišné říši,“ stojí ve francouzském úředním věstníku. Zákon začne platit 1. října 2022, výrobci potravin mají ale čas až do konce roku 2023, aby změnili názvy produktů vyrobených před 1. říjnem.

AUTOR: ČTK, IDNES.CZ

Komisař pro zemědělství nesouhlasí s uváděním imitací mléka a mléčných výrobků získaných přesnou fermentací na trh pod názvem mléko či mléčný výrobek

Komisař pro zemědělství a rozvoj venkova Janusz Wojciechowski v uplynulém týdnu uvedl, že není možné uvádět nápoje vyráběné technologií přesné fermentace na trh EU s označením „mléko" nebo „mléčný výrobek", protože podle nařízení (EU) č. 1308/2013 je mléko výhradně produktem běžné sekrece mléčné žlázy, získané jedním nebo více dojeními. Evropská komise si je vědoma vývoje technologií, jako je přesná fermentace, pro výrobu produktů živočišného původu. Nestaví se proti vývoji nových technologií pro výrobu potravin za předpokladu, že jsou v souladu s normami EU, zejména s normami v oblasti bezpečnosti potravin a obchodními normami. Například začínající společnost Remilk otevře v dánském Kalundborgu na ploše 70 tisíc m² největší zařízení na výrobu imitací mléka získaného přesnou fermentací na světě. Společnost se zaměřuje zpočátku na mlékárny a zpracovatele, ale v budoucnu chce oslovit konečné spotřebitele s řadami výrobků bez živočišného původu. Otázkou zůstává, jak bude Komise tyto produkty posuzovat a jak bude chránit evropské chovy hospodářských zvířat a tradiční producenty mléka.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 20. 7. 2022

Petice požaduje zařazení rostlinných alternativ mléka do školního stravování

Petice mezinárodní organizace ProVeg International, která má za cíl zvyšování povědomí o rostlinných alternativách živočišných produktů, vyzývá Evropskou komisi, aby umožnila v projektu dodávek mléka do škol zařazení rostlinných alternativ mléka. Podle organizace je tento typ mléka vhodnou náhradou pro děti trpící intolerancí laktózy nebo alergií na kravské mléko a rostlinné alternativy nabízejí výživově hodnotnou alternativu živočišných produktů, informovala Česká pobočka organizace. Petici podepsalo přes 35 000 lidí, organizace chce získat nejméně 60 000 podpisů.

ZDROJ: EKOLIST.CZ, AUTOR: ČTK, 28. ČERVNA 2022

Španělsko zavádí povinný odnos zbytků jídla. Čeští hostinští nesouhlasí

Dali vám v restauraci svíčkovou se šesti knedlíky, ale vy dva z nich nesníte? Stát se něco takového v příštím roce ve Španělsku, museli by vám je na cestu domů povinně zabalit. Tamějším restauracím to uloží vládou schválený zákon. Hospody a prodejny potravin tak mají podle plánu politiků bojovat s plýtváním jídlem.

ZDROJ: DENIK.CZ, AUTOR: JIŘÍ JANDA, 27. ČERVNA 2022(JAK BUDOU ASI BALIT NEDOPITÉ VÍNO?/JS)